

TVM verzekeringen N.V.

Rapport over de solvabiliteit en financiële positie

2017

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
A. Bedrijf en resultaten	6
A.1 Activiteiten	6
A.2 Resultaten op het gebied van verzekering	9
A.3 Resultaten op het gebied van beleggingen	18
A.4 Resultaten op overig gebied.....	19
A.5 Overige informatie.....	19
B. Bestuurssysteem	20
B.1 Algemene informatie over het bestuurssysteem	20
B.2 Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten	24
B.3 Risicobeheersing inclusief de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit	25
B.4 Interne Controlesysteem	33
B.5 Internal Audit Functie	35
B.6 Actuariële Functie.....	36
B.7 Uitbesteding	37
B.8 Overige informatie.....	38
C. Risicoprofiel	39
C.1 Verzekeringstechnisch risico	39
C.2 Marktrisico	40
C.3 Kredietrisico	42
C.4 Liquiditeitsrisico	42
C.5 Operationeel risico.....	43
C.6 Overig materieel risico	43
C.7 Overige informatie.....	43
D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	45
D.1 Activa	45
D.2 Technische voorzieningen.....	47
D.3 Overige schulden.....	51
D.4 Alternatieve waarderingmethoden.....	53
D.5 Overige informatie.....	53
E. Kapitaalbeheer	54
E.1 Eigen vermogen	54
E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste	56
E.3 Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste	57
E.4 Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model	57
E.5 Niet-naleving van het minimumkapitaalvereiste en niet-naleving van het solvabiliteitskapitaalvereiste	57
E.6 Overige informatie.....	57
Bijlage I Aansluiting balans volgens jaarrekening en balans op Solvency II grondslagen	59

Samenvatting

Activiteiten

TVM verzekeringen N.V. (hierna: TVM) maakt deel uit van de TVM groep, waarvan de Coöperatie TVM U.A. aan het hoofd staat. TVM richt zich op logistiek en transport. Als innovatieve partner ontzorgen we onze klanten op hun weg naar continuïteit en veiligheid in Europa. Dat doen we met in totaal 435 medewerkers binnen de TVM groep. Onze thuismarkt is Nederland en we zijn ook actief in België, Luxemburg en Duitsland.

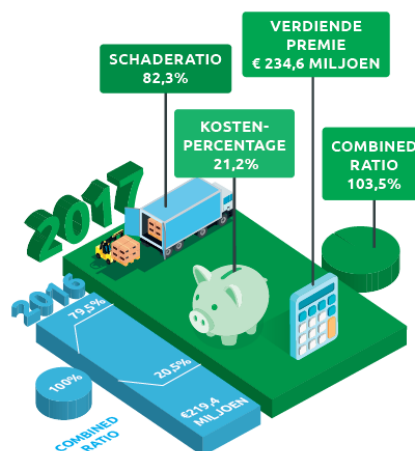
TVM biedt verzekeringsoplossingen voor transport over de weg, transport over water en de automotive branche aan. De verzekeringen worden op de lokale verzekeringsmarkten van de Benelux en Duitsland aangeboden. Voor transportondernemers met een vestiging in overige landen worden oplossingen aangeboden met dezelfde TVM-kwaliteit, toegespitst op de plaatselijke omstandigheden.

Bij het vervoer over de weg maken wij uit onze cijfers op dat transporterend Europa wat volume betreft opnieuw groeit ten opzichte van vorig jaar. Het aantal faillissementen van verzekerden in de TVM-portefeuille is laag en wij zien dat naast vervangingsinvesteringen steeds meer uitbreidingsinvesteringen plaatsvinden. Het toenemen van de vervoersbeweging is gunstig voor de transportmarkt, maar heeft een keerzijde voor TVM. Meer vervoersbeweging betekent ook dat de kans op ongelukken en schades toeneemt.

Het boekjaar 2017 is afgesloten met een negatief resultaat van € 2,9 mln. (2016: winst € 11,1 mln.), waarbij de oorzaak met name in het verzekeringstechnische resultaat (premie, schade en bijbehorende kosten) ligt. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de jaarrekening van TVM verzekeringen N.V. op de website van TVM.

Balans 2017

Resultaat 2017

Strategie

In 2017 heeft TVM het meerjarenplan 2018-2020 ontwikkeld. Daarbij zijn harde strategische keuzes gemaakt. Zo is besloten de komende jaren afscheid te nemen van automotive. Verder wordt er afscheid genomen van niet-vrachtauto gerelateerde volmachten en particulieren. De focus van TVM komt volledig te liggen op logistiek en transport als zijnde de core business. Daarin is ook de doelstelling dat het marktaandeel in thuismarkt Nederland verder wordt vergroot. Heel belangrijk is en blijft het directe distributiekanaal, anders gezegd: het directe contact met relaties, ook vanuit de coöperatieve gedachte.

Daar is TVM assistance, de eigen alarmcentrale van TVM die sinds 1 januari 2018 24/7 operationeel is, een mooi voorbeeld van. Bij calamiteiten neemt TVM vanaf de eerste melding de volledige regie in handen om haar klanten te ontzorgen. Het gaat TVM om het bieden van toegevoegde waarde.

TVM kijkt nadrukkelijk naar de bedieningsconcepten en naar innovatieve verzekeringsproducten. Daarnaast is kennisvergroting op het logistieke deel een voorwaarde. In de toekomst zal TVM steeds

meer opschuiven van een verzekeraar van wielen naar een verzekeraar die goederenstromen volgt en alles wat daarbij hoort. Daarbij moet worden gedacht aansprakelijkheden en warehouse-activiteiten, maar ook aan de warehouses zelf. Daarnaast wil TVM meer diensten gaan ontwikkelen en aanbieden op het gebied van bijvoorbeeld juridische bijstand, risicoanalyses, preventie en transportveiligheid.

TVM kompas is hierbij het programma waarmee TVM haar strategie gaat realiseren. Het omvat TVM in al haar facetten, zowel op het gebied van medewerkers, processen als systemen.

Risicoprofiel

TVM is actief in een niche markt als gespecialiseerde verzekeraar voor logistiek en transport over weg en water, met coöperatieve grondslag. TVM kent hierbij uitsluitend schadeverzekeringen¹. Haar klanten bestaat voornamelijk uit zakelijke relaties en in beperkte mate hun werknemers. De producten sluiten hierop aan en TVM heeft heldere (polis)voorwaarden. De premies in de motorrijtuigenbranche staan onder druk van de toegenomen concurrentie. Dit uit zich vooral in lage premies voor Motorrijtuigenaansprakelijkheidsverzekeringen. Dit terwijl de schade, mede door toegenomen regres en activiteiten van letselschadeadvocaten, is gestegen. Verbetering van rendement staat bij TVM boven premiegroei. Daarnaast verwacht TVM met de nieuwe instrumenten van TVM kompas de efficiency te vergroten en de kosten op een acceptabel niveau te kunnen handhaven.

TVM heeft een beleggingsbeleid waarin is vastgelegd dat TVM een defensieve beleggingsstrategie aanhoudt. De beleggingsportefeuille bestaat grotendeels uit vastrentende waarden. Door deze strategie is het mogelijk dat het rendement laag zal uitvallen (aangezien de rente op vastrentende waarden momenteel erg laag is), maar zijn mogelijke verliesrisico's geminimaliseerd. TVM kiest voor zekerheid van vastrentende waarden boven hoog rendement als gevolg van (te) hoge risico's.

Voor details van de verschillende risico's die TVM als verzekeraar loopt en de beheersmaatregelen die hier tegen zijn genomen, wordt verwezen naar hoofdstuk C.

Solvabiliteit

Om de robuustheid ofwel solvabiliteit van de verzekeraars te meten, is er vanaf 1 januari 2016 een risicogebaseerde norm (Solvency II) in de Europese Unie geïntroduceerd, de Solvabiliteit Kapitaal Vereiste². Onderhavig verslag is een van de resultaten waarmee wij als verzekeraar u als lezer informeren over de solvabiliteit van TVM.

De Solvabiliteitsratio is het Eigen vermogen van de verzekeraar uitgedrukt als percentage van de Solvency Kapitaal Vereiste (SCR). TVM heeft per einde 2017 een Solvabiliteitsratio van 185% en voldoet hiermee ruimschoots aan de externe norm en ook aan haar eigen interne streefnorm van 175%.

In hoofdstuk E wordt nader ingegaan op de samenstelling van het Eigen vermogen en de SCR. Hierin wordt ook een aansluiting gegeven tussen het Eigen vermogen volgens de jaarrekening en het Eigen vermogen volgens de Solvency II waardering.

Governance

Corporate Governance gaat over besturen, beheersen, verantwoordelijkheid, zeggenschap en over verantwoording en toezicht. Integriteit en transparantie spelen hierbij een belangrijke rol. TVM heeft haar organisatie zodanig ingericht dat hieraan optimaal invulling wordt gegeven.

TVM verzekeringen N.V. is een 100%-dochter van de Coöperatie TVM U.A. waarmee zeggenschap van haar (klant)leden, middels de ledenraad, is gewaarborgd.

De Raad van Bestuur is uitgebreid van drie naar vijf leden. Het aantreden van de CCO (Chief Commercial Officer) ondersteunt de groei- en productambities van TVM en heeft tevens als doel de relatie met leden

¹ De TVM verzuimverzekering rubriceert zich als "Zorg vergelijkbaar met Schade" volgens de wettelijke indeling.

² In het Engels "Solvency Capital Requirement" ook wel afgekort als "SCR"

verder te verstevigen. De CIO (Chief Information Officer) heeft als rol de ambities en het belang van informatie- en communicatietechnologie en de digitale proposities te kunnen verwezenlijken. Wilma Toering is de positie van CCO gaan bekleden, waardoor de strategische ambities van TVM beter kunnen worden verwezenlijkt. De positie van de CIO is momenteel vacant.

Voor details over de inrichting van de Governance bij TVM wordt verwezen naar hoofdstuk B, hierin worden onder andere de rollen van de Raad van Bestuur, Raad van Commissarissen, Ledenraad en Key-functionarissen toegelicht.

A. Bedrijf en resultaten

A.1 Activiteiten

TVM verzekeringen N.V.

Binnen het geheel van de TVM groep (zie hierna onder Juridische structuur) worden verzekeringsoplossingen voor transport over de weg, transport over water en de automotive branche geboden. Om strategische reden is besloten om de activiteiten in de automotive branche in de komende jaren af te bouwen. Hierbij worden klanten zowel via het directe kanaal (met een eigen buitendienst) als het indirecte kanaal (middels tussenpersonen en volmachten) bediend. Voor transport, voor wagenparken en voor bedrijven biedt TVM eigen TVM schadeverzekeringen. Met onder andere de TVM vrachtautoverzekering, de wagenparkverzekering en de bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering. Voor risico's die TVM niet zelf verzekert werkt TVM samen met TVM intermediair en kunnen voor onze klanten op maat gemaakte verzekeringen worden aangeboden. Hiervoor wordt samengewerkt met grote (internationale) verzekeringsmakelaars, waarbij TVM intermediair optreedt als assurantietussenpersoon.

TVM verzekeringen N.V. maakt deel uit van de TVM groep, waarvan de Coöperatie TVM U.A. aan het hoofd staat. Zowel de Corporate Governance als de bedrijfsvoering van TVM verzekeringen N.V. is volledig geïntegreerd in de groep en wordt integraal bestuurd. Zowel de Raad van Bestuur als de Raad van Commissarissen zijn gelijk.

In deze rapportage zal gezien deze verwevenheid bij een aantal toelichtingen dan ook de situatie en analyse worden gegeven zoals deze voor de groep geldt, omdat splitsing van gegevens het totaalbeeld te sterk zou verstoren. In de toelichtingen zal worden aangegeven of sprake is van geconsolideerde gegevens dan wel gegevens van de afzonderlijke verzekeringsentiteit.

Juridische structuur

TVM verzekeringen N.V. is een schadeverzekeraar en maakt juridisch en bestuurlijk onderdeel uit van de Coöperatie TVM U.A., die enig aandeelhouder is van TVM verzekeringen N.V. Middels de ledenraad en de algemene vergadering wordt door de coöperatie verantwoording aan de leden afgelegd. Voor TVM verzekeringen N.V. is een Raad van Commissarissen en een Raad van Bestuur benoemd bestaande uit dezelfde personen als bij de Coöperatie TVM U.A.

TVM verzekeringen N.V. is statutair gevestigd te Hoogeveen.

Postadres: Postbus 130
7900 AC Hoogeveen
Bezoekadres: Van Limburg Stirumstraat 250
7901 AW Hoogeveen

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen bestaat uit:

Marting Duvivier	voorzitter
Harry Schenk	vicevoorzitter/secretaris (tot en met 8-3-2018)
drs. Tjebbe Nabuurs	lid / vicevoorzitter/secretaris (vanaf 8-3-2018)
Peter Appel	lid (vanaf 8-3-2018)
drs. Carin Gorter RA	lid
Freek Wansink	lid

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur bestaat uit:

mr. Arjan Bos	CEO
Dirk Jan Klein Essink RA	CFRO
Rieks Stroeve	COO
ir. Wilma Toering	CCO (m.i.v. 14 augustus 2017)
drs. Arnout Arntz	CIO (m.i.v. 1 mei 2017, tot 1 april 2018)

Toeziachter

De Nederlandsche Bank N.V.
Toezicht verzekeraars, middelgrote verzekeraars
Postbus 98
1000 AB Amsterdam
020 5249111

Extern Accountant

KPMG Accountants N.V.
Frank (F.M.) van den Wildenberg RA
Postbus 74500
1070 DB Amsterdam
Bezoekadres Laan van Langerhuize 1
1186 DS Amstelveen

Samenvatting en belangrijkste gebeurtenissen 2017

TVM brengt haar strategie zoals geformuleerd in het TVM meerjarenplan 2018-2020 tot uitvoering. Input voor de strategie is een analyse van de vaardigheden van TVM, de ontwikkelingen in de verzekeringssector en de klantgroepen waarin TVM actief is. Het is een alomvattend plan, waarin alle aspecten van de bedrijfsvoering van TVM worden belicht. Strategievorming komt tot stand in dialoog met de Raad van Commissarissen en Ledenraad.

De verdere toekomst ziet TVM met vertrouwen tegemoet. Als specialist in met name transport over weg, water en logistiek, ziet TVM vele kansen. Er wordt gericht gewerkt aan een TVM 2.0 organisatie om de technologische ontwikkelingen die op ons afkomen het hoofd te kunnen bieden. Er wordt nagedacht over hoe TVM om moet gaan met vervoer via drones, platooning, onbemande vrachtauto's en bijvoorbeeld 3D-printing. Daarnaast wordt steeds meer gedaan met data en data-analytics in bijvoorbeeld het analyseren van schades, het reduceren van de schadelast en worden de mogelijkheden van op data gebaseerde premiestelling onderzocht. TVM is overtuigd dat de winnaars in de verzekeringsbranche de partijen zijn die excellente digitalisering weten te combineren met persoonlijk contact. Scoren op een van beide dimensies is niet genoeg; competenties van medewerkers en de kwaliteit van systemen zullen doorslaggevend zijn.

Het jaar 2017 heeft in het teken gestaan van het voorbereiden op en verstevigen van de TVM organisatie in lijn van de verwachte ontwikkelingen op lange termijn. Hierbij is onder andere de keuze gemaakt om de komende jaren afscheid te nemen van automotieve en van niet-vrachtauto gerelateerde volmachten en particulieren. De focus zal meer dan ooit komen te liggen op de bedieningsconcepten en innovatieve verzekeringsproducten. Daarnaast wil TVM meer diensten gaan ontwikkelen en aanbieden op het gebied van bijvoorbeeld juridische bijstand, risicoanalyses, preventie en transportveiligheid.

In nauwe samenwerking met de Raad van Commissarissen wordt het organisatiemodel van TVM aangepast met als doel de wendbaarheid, innovatiekracht en effectiviteit van de organisatie te vergroten om daarmee beter te kunnen inspelen op de ontwikkelingen in de markt. De voorbereidingen zijn in volle gang en zullen per 1 juli 2018 worden geëffectueerd.

In 2017 is de Raad van Bestuur uitgebreid met een CCO (Chief Commercial Officer) om daarmee de groeiambities van TVM en de relatie met de leden verder vorm te geven. Daarnaast is een CIO (Chief Information Officer) aangesteld om daarmee de ambities en importantie van informatie- en communicatietechnologie en de digitale proposities te kunnen verwezenlijken. Deze positie van CIO is momenteel vacant.

Het TVM meerjarenplan 2018-2020 heeft TVM vertaald naar concrete initiatieven voor de komende jaren. Deze initiatieven zijn voor een groot deel samengevoegd in het programma TVM kompas, zodat ze gecoördineerd tot uitvoering worden gebracht. Met TVM kompas realiseert TVM het grootste deel van haar doelstellingen uit het TVM meerjarenplan 2018-2020 en TVM kompas levert daartoe de instrumenten en draagt bij aan de beoogde ontwikkeling van TVM. Waar gaat het programma TVM kompas voor zorgen? Het programma zorgt voor vernieuwing van producten, diensten, processen, applicaties, infrastructuur en informatievoorziening, en inbedding in de organisatie inclusief de daarbij behorende cultuur en vaardigheden. De resultaten zijn een aanpasbaar en wendbaar TVM (zeer belangrijk om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in de verzekerings- en transportsector), eenduidige bediening in administratie en tevens eenduidige processen en systemen. Andere te boeken resultaten zijn lagere kosten, gestandaardiseerde processen, minder applicaties en goed opgeleide en deskundige TVM medewerkers. Na een lange tijd van zorgvuldige voorbereiding is de tijd van oogsten aangebroken. De eerste opleveringen zijn inmiddels gerealiseerd en enthousiast ontvangen.

Door het realiseren van haar strategische ambitie zal TVM nog beter in staat zijn de dienstverlening aan haar verzekerden en leden aan te laten sluiten bij de behoeften en van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Innovatie(beleid)

TVM wil als innovatieve partner haar klanten ontzorgen op hun weg naar continuïteit en veiligheid in Europa. Innovatie is daarom een van de strategische prioriteiten waarop zij zich de komende jaren gaat richten. Onder andere technologische ontwikkelingen, veranderende verdienmodellen, dreiging van nieuwe concurrentie en veranderende eisen van toezichthouders vormen de noodzaak hiertoe. TVM moet dan ook haar innovatiekracht vergroten om te zorgen dat TVM zich blijft onderscheiden en de positie als marktleider in de transportsector behoudt. Binnen TVM gaat innovatie steeds meer leven en ontstaat een steeds beter beeld over de werkwijze ervan.

Internationale expansie

TVM is al vele jaren actief op de Belgische markt en heeft daar een uitstekende marktpositie weten te verwerven. Al een aantal jaren laten de Belgische activiteiten stevige groei cijfers zien, gecombineerd met een beheerst schadebeeld. In 2017 is de bruto premie gestegen met 28% en het belang van België in de totale premie van TVM is toegenomen van 18% naar 22%. De verwachting voor 2018 is een verdere stijging van het premievolume. Ook in de rest van Europa is TVM actief. De strategie van TVM is erop gericht dat Benelux transportondernemers met een vestiging in het buitenland, kunnen rekenen op toegesneden verzekeringsproducten met dezelfde TVM-kwaliteit, waarbij actieve preventie en schade-expertise vanuit TVM centraal staan. Hierbij ontzorgt TVM de ondernemer en heeft deze één aanspreekpunt bij vragen over dekking, maar ook in geval van schade.

TVM heeft het strategische besluit genomen om ook verzekeringsproducten aan te bieden op de lokale verzekeringsmarkt in Duitsland. In 2017 hebben de in 2015 en 2016 opgestarte initiatieven een verdere beheerste groei doorgemaakt. Vooralsnog wordt dit gedaan op basis van vrije dienstverlening vanuit Nederland in tegenstelling tot de Belgische markt die vanuit een lokale vestiging wordt bediend.

A.2 Resultaten op het gebied van verzekering

De activiteiten van TVM verzekeringen N.V. vinden hun weerslag in de onderstaande kengetallen die zijn gebaseerd op de jaarrekening 2017 opgesteld overeenkomstig Dutch GAAP. Een verdere verbijzondering van premie-, schade- en kostengegevens naar lines of business en landen vindt plaats in S.05.01 en S.05.02, die samen met de overige kwantitatieve publieke rapportagestaten op de website van TVM gepubliceerd zijn.

Kengetallen	2017	2016
Geboekte premie	241.036	224.353
Verdiende premie	234.637	219.368
Schaden	191.253	172.753
Totale bedrijfskosten	51.870	46.720
Beleggingsopbrengsten technische rekening	6.780	6.667
Technisch resultaat	-7.404	2.687
Beleggingen	489.759	494.904
Technische voorzieningen statutair *)	392.872	380.147
Technische voorzieningen Solvency II	284.834	263.302
Eigen vermogen statutair *)	149.772	152.647
Eigen vermogen Solvency II	217.649	221.878

*) Hierbij is de balans volgens BW2 Titel 9 (jaarrekening) omgezet naar de indeling volgens Solvency II richtlijnen. Herwaarderingen op grond van Solvency II richtlijnen zijn hierin niet verwerkt. Voor de aansluiting tussen de balans volgens de jaarrekening en de Solvency II balans wordt verwezen naar Bijlage I.

Geboekte premie

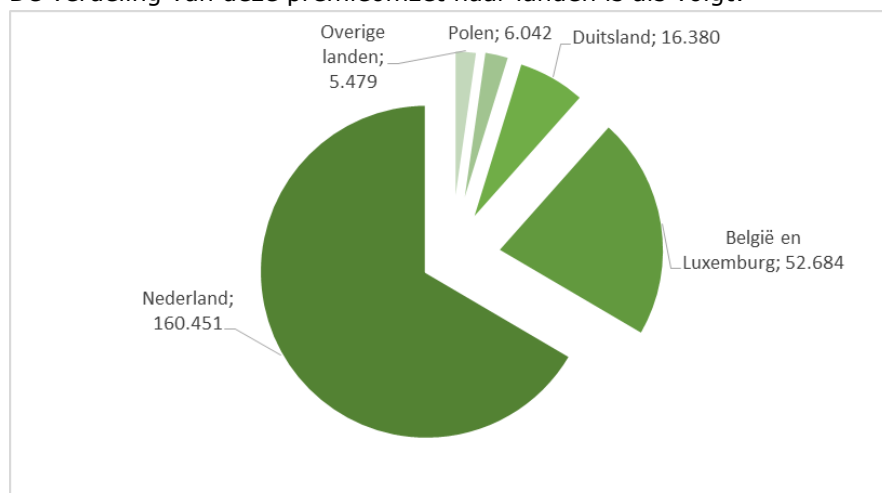
De geboekte premie kent geen gelijkmatig patroon over de maanden gedurende het boekjaar. Afhankelijk van het prolongatiemoment wordt de geboekte premie verantwoord, waarbij een groot deel van de portefeuille op 1 januari prolongeert. In deze paragraaf zullen de belangrijkste ontwikkelingen worden weergegeven over achtereenvolgens de distributiekanaalen, geografische spreiding en branches.

In onderstaande tabel is de geboekte premie verdeeld naar branches:

Branche	2017	2016
Motorrijtuigen	177.038	158.960
Scheepvaart	14.987	17.003
Transport	16.172	15.865
Ongevallen	14.519	14.698
Overige branches	18.320	17.827
Totaal geboekte premie	241.036	224.353

De belangrijkste stijging heeft plaatsgevonden in de branche Motorrijtuigen, voornamelijk door een toename van het aantal objecten bij de leaseparken, nieuwe relaties en door premieverhoging bij bestaande relaties. Daarnaast heeft een sterke internationale groei in België en Duitsland plaatsgevonden

De verdeling van deze premieomzet naar landen is als volgt:

Verdiende premie

De verdiende premie is de tijdsevenredige verdeling van de geboekte premie gedurende de verzekerde periode, onder aftrek van herverzekeringspremie.

Over de branches verdeeld geeft dit het volgende beeld:

Branche	2017	2016
Motorrijtuigen	171.780	155.939
Scheepvaart	14.962	15.722
Transport	15.533	15.299
Ongevallen	14.535	14.659
Overige branches	17.827	17.749
Totaal verdiende premie	234.637	219.368

Voor de verklaring van wijzigingen ten opzichte van de vergelijkende cijfers wordt verwezen naar de eerder gegeven toelichting bij de geboekte premie.

Schade

Schade wordt door TVM beoordeeld als ratio van de premie. TVM hanteert hierbij in de jaarrekening de definitie waarbij schadebehandelkosten (2017 € 14.990 en 2016 € 16.358) worden meegenomen onder de Schade. De absolute cijfers wijken in de jaarrekening en onderstaande analyse daarom af van de Solvency II presentatie. De relatieve (schaderatio) analyse ten opzichte van het voorgaande jaar wordt hierdoor echter niet verstoord.

De uitloopresultaten met betrekking tot de schade e/r (aansluitend op de schade e/r in de resultatenrekening) geven het volgende beeld:

Totaal van alle branches

Schadejaren	Voorziening schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schaden ultimo boekjaar	Uitloopresultaat	Schaden e/r
<2014	99.818	14.450	69.214	-16.154	-16.154
2014	43.897	5.414	33.823	-4.660	-4.660
2015	56.836	11.481	42.133	-3.222	-3.222
2016	101.603	48.228	62.705	9.330	9.330
2017		85.907	109.970		195.877
Reserve nog niet gemelde schaden (IBNR)	17.822	-	12.914	-4.908	-4.908
Schadebehandelings- kosten tot boekjaar	15.121	-	13.521	-1.600	-1.600
Schadebehandelings- kosten in boekjaar	-	16.590	-	-	16.590
Totaal	<u>335.097</u>	<u>182.070</u>	<u>344.280</u>	<u>-21.214</u>	<u>191.253</u>

Motorrijtuigen

Schadejaren	Voorziening schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schaden ultimo boekjaar	Uitloopresultaat	Schaden e/r
<2014	91.818	13.393	64.200	-14.225	-14.225
2014	39.406	4.599	30.738	-4.069	-4.069
2015	46.565	8.645	37.672	-248	-248
2016	76.680	35.159	48.082	6.561	6.561
2017		67.166	84.362		151.528
Reserve nog niet gemelde schaden (IBNR)	14.328	-	10.485	-3.843	-3.843
Schadebehandelings- kosten tot boekjaar	12.950	-	11.250	-1.700	-1.700
Schadebehandelings- kosten in boekjaar	-	12.766	-	-	12.766
Totaal	<u>281.747</u>	<u>141.728</u>	<u>286.789</u>	<u>-17.524</u>	<u>146.770</u>

Scheepvaart

Schadejaren	Voorziening schade ultimo vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schade ultimo boekjaar	Uitloopresultaat	Schaden e/r
<2014	959	26	460	-473	-473
2014	727	240	336	-151	-151
2015	2.832	628	1.270	-934	-934
2016	5.291	2.886	1.839	-566	-566
2017		5.314	5.834		11.148
Reserve nog niet gemelde schade (IBNR)	425	-	425	-	-
Schadebehandelingskosten tot boekjaar	571	-	571	-	-
Schadebehandelingskosten in boekjaar	-	713	-	-	713
Totaal	<u>10.805</u>	<u>9.807</u>	<u>10.735</u>	<u>-2.124</u>	<u>9.737</u>

Transport

Schadejaren	Voorziening schade ultimo vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schade ultimo boekjaar	Uitloopresultaat	Schaden e/r
<2014	1.163	96	635	-432	-432
2014	1.042	54	487	-501	-501
2015	2.976	461	1.254	-1.261	-1.261
2016	9.027	2.794	2.379	-3.854	-3.854
2017		3.036	7.955		10.991
Reserve nog niet gemelde schade (IBNR)	780	-	522	-258	-258
Schadebehandelingskosten tot boekjaar	500	-	500	-	-
Schadebehandelingskosten in boekjaar	-	822	-	-	822
Totaal	<u>15.488</u>	<u>7.263</u>	<u>13.732</u>	<u>-6.306</u>	<u>5.507</u>

Ongevallen

Schadejaren	Voorziening schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schaden ultimo boekjaar	Uitloopresultaat	Schaden e/r
<2014	960	57	775	-128	-128
2014	695	201	453	-41	-41
2015	2.474	1.042	650	-782	-782
2016	6.777	5.563	1.812	598	598
2017		5.364	6.779		12.143
Reserve nog niet gemelde schaden (IBNR)	821	-	362	-459	-459
Schadebehandelings- kosten tot boekjaar	410	-	510	100	100
Schadebehandelings- kosten in boekjaar	-	1.264	-	-	1.264
Totaal	12.137	13.491	11.341	-712	12.695

Overige branches

Schadejaren	Voorziening schaden ultimo vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schaden ultimo boekjaar	Uitloopresultaat	Schaden e/r
<2014	4.918	878	3.144	-896	-896
2014	2.027	320	1.809	102	102
2015	1.989	705	1.287	3	3
2016	3.828	1.826	8.593	6.591	6.591
2017		5.027	5.040		10.067
Reserve nog niet gemelde schaden (IBNR)	1.468	-	1.120	-348	-348
Schadebehandelings- kosten tot boekjaar	690	-	690	-	-
Schadebehandelings- kosten in boekjaar	-	1.025	-	-	1.025
Totaal	14.920	9.781	21.683	5.452	16.544

Technisch resultaat

Het technisch resultaat verdeeld over de intern gehanteerde branches kan als volgt worden weergegeven.

	Motor-rijtuigen	Transport	Scheepvaart	Ongevallen	Overige branches	Totaal
Jaar 2017						
Geboekte premies	<u>179.413</u>	<u>16.172</u>	<u>14.958</u>	<u>14.484</u>	<u>16.009</u>	<u>241.036</u>
Verdiende premies eigen rekening						
- Bruto	177.619	16.010	15.834	14.514	16.001	239.978
- Aandeel herverzekeraars	<u>-3.508</u>	<u>-481</u>	<u>-941</u>	<u>-</u>	<u>-411</u>	<u>-5.341</u>
	174.111	15.529	14.893	14.514	15.590	234.637
Schaden eigen rekening						
- Bruto	-150.544	-5.502	-10.167	-12.695	-15.992	-194.900
- Aandeel herverzekeraars	<u>3.774</u>	<u>-5</u>	<u>430</u>	<u>-</u>	<u>-552</u>	<u>3.647</u>
	-146.770	-5.507	-9.737	-12.695	-16.544	-191.253
Verzekeringstechnisch resultaat	27.341	10.022	5.156	1.819	-954	43.384
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	5.634	237	208	229	472	6.780
Wijziging overige technische voorzieningen	-	-	-	-	-	-
Beheerskosten	-26.716	-2.234	-3.370	-2.478	-2.064	-36.862
Provisies en opbrengst diensten onder aftrek van administratiekostenvergoedingen	-12.734	-866	-929	-91	-388	-15.008
Andere technische lasten eigen rekening	-4.054	-348	-221	-466	-609	-5.698
Resultaat technische rekening	<u>-10.529</u>	<u>6.811</u>	<u>844</u>	<u>-987</u>	<u>-3.543</u>	<u>-7.404</u>

	Motor-rijtuigen	Transport	Scheepvaart	Ongevallen	Overige branches	Totaal
Jaar 2016						
Geboekte premies	<u>161.207</u>	<u>15.865</u>	<u>16.504</u>	<u>14.684</u>	<u>16.093</u>	<u>224.353</u>
Verdiende premies eigen rekening						
- Bruto	160.844	15.817	16.561	14.670	16.234	224.126
- Aandeel herverzekeraars	<u>-2.443</u>	<u>-518</u>	<u>-1.289</u>	<u>-14</u>	<u>-494</u>	<u>-4.758</u>
	158.401	15.299	15.272	14.656	15.740	219.368
Schaden eigen rekening						
- Bruto	-136.466	-8.935	-10.470	-12.573	-8.016	-176.460
- Aandeel herverzekeraars	<u>3.064</u>	<u>-4</u>	<u>283</u>	<u>-</u>	<u>364</u>	<u>3.707</u>
	-133.402	-8.939	-10.187	-12.573	-7.652	-172.753
Verzekeringstechnisch resultaat	24.999	6.360	5.085	2.083	8.088	46.615
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	5.579	278	238	248	324	6.667
Wijziging overige technische voorzieningen	-	-	-	-	-	-
Beheerskosten	-24.061	-2.179	-3.738	-2.349	-2.074	-34.401
Provisies en opbrengst diensten onder aftrek van administratiekostenvergoedingen	-10.267	-750	-608	-80	-614	-12.319
Andere technische lasten eigen rekening	-2.684	-387	-350	-386	-68	-3.875
Resultaat technische rekening	<u>-6.434</u>	<u>3.322</u>	<u>627</u>	<u>-484</u>	<u>5.656</u>	<u>2.687</u>

Per branche geeft de schaderatio het volgende beeld:

Branche	2017	2016
Motorrijtuigen	85,1%	85,0%
Transport	35,5%	58,4%
Ongevallen	87,5%	85,8%
Scheepvaart	65,4%	66,7%
Overige varia	106,1%	48,6%
Totaal	82,3%	79,5%

Door het geringere premievolume (ten opzichte van motorrijtuigen) van de overige branches hebben deze relatief gezien een volatiel karakter. Binnen Overige varia is een schadevoorziening getroffen voor rechtshulpkosten voor de claim aan het Truckkartel. De rechtsbijstand verzekering van TVM biedt hiervoor dekking en er is een inschatting gemaakt van de mogelijke externe advocaatkosten. Het effect hiervan op de totale schaderatio bedraagt 2,5%.

Bedrijfskosten

In de jaarrekening van de TVM verzekeringen N.V. zijn deze kosten als volgt weergegeven:

Bedrijfskosten	2017	2016
Beheerskosten	36.862	34.401
Provisies en diensten	-923	-872
Administratiekostenvergoeding	15.931	13.191
Totaal	51.870	46.720

Het personeel van de TVM groep is, op de medewerkers van de buitenlandse locaties na, in dienst van de Coöperatie TVM U.A. Om die reden wordt het overgrote deel van de beheerskosten in eerste instantie volledig binnen Coöperatie TVM U.A verantwoordt, waarna een doorbelasting 'at arm's length' naar de verschillende entiteiten binnen de groep plaatsvindt. Deze kosten komen voor een deel voor rekening van TVM verzekeringen N.V. en worden daar, zoals te doen gebruikelijk, voor een deel verantwoord in de schadelast en deels onder de bedrijfskosten.

De aan TVM verzekeringen N.V. toegerekende kosten zijn als volgt in de resultatenrekening verwerkt.

Kosten Solvency II vs Jaarrekening	2017	2016
<i>Kosten volgens Solvency II (S.05.01)</i>		
Administratiekosten	5.614	5.140
Acquisitiekosten	29.660	25.507
Overheadkosten	17.519	16.946
Schadebehandelkosten	14.990	16.358
Bruto bedrijfskosten	67.783	63.950
Overige kosten	5.698	3.875
Totaal bedrijfskosten	73.481	67.825
<i>Verschil rubricering Schadebehandelkosten in jaarrekening</i>		
Bruto bedrijfskosten	67.783	63.950
Schadebehandelkosten	-14.990	-16.358
	52.793	47.592
Provisies en diensten	-923	-872
Netto bedrijfskosten	51.870	46.720
<i>Jaarrekening</i>		
Beheerskosten	36.862	34.401
Provisies en diensten	-923	-872
Administratiekostenvergoeding	15.931	13.191
Netto bedrijfskosten	51.870	46.720
Overige Baten en Lasten	5.698	3.875

De totale bedrijfskosten (+8%) hebben zich in verhouding tot de premie neutraal ontwikkeld. Onderliggend hebben de acquisitiekosten en de Overige kosten zich progressief ontwikkeld en daartegenover zijn de schadebehandelkosten relatief afgenomen. Naast de stijging als gevolg van de werkzaamheden die een direct gevolg zijn van groei in premie zijn hier voornamelijk onderstaande redenen de oorzaak van:

- Premiegroei in Duitsland en België voornamelijk via het indirecte kanaal met stijging van commissies (acquisitiekosten) als gevolg.
- De werkzaamheden voor het veranderprogramma TVM kompas zijn in 2017 toegenomen (Overige kosten).
- Vrijval op de schadebehandelvoorziening zorgt voor verlaging van deze kosten.

Technische voorzieningen

Waardering op basis van Solvency II geeft de onderstaande waarden. Voor details wordt verwezen naar paragraaf D.2.

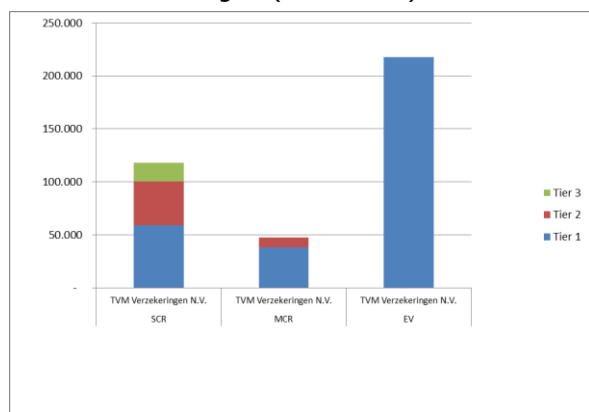
Technische voorziening schade en ziektekosten	2017	2016
Best estimate	260.866	247.385
Risk Margin	23.968	25.777
Totaal	284.834	263.302

Kapitaal

Solvency II kent twee kapitaaleisen, de SCR en de MCR. De Solvency Capital Requirement (SCR) is een risicogevoelig vast te stellen kapitaaleis en is de vervanger van de "vereiste solvabiliteitsmarge". De Minimum Capital Requirement (MCR) is een minimum kapitaaleis en vervangt het "garantiefonds". De SCR en MCR dienen minimaal jaarlijks te worden berekend en tussentijds indien er wezenlijke veranderingen zijn die het aannemelijk maken dat de uitkomst significant zal wijzigen (bijvoorbeeld een beurscrash).

	2017	2016
SCR	117.836	116.217
MCR	47.769	43.018

Zodra het vermogen onder de SCR zakt, maar boven de MCR blijft, kan DNB een glijdende schaal van maatregelen treffen, die steeds strenger worden naarmate het vermogen dichterbij de MCR komt. Komt een verzekeraar onder het MCR-niveau, dan zal de toezichthouder ingrijpende maatregelen treffen. De SCR en de MCR mogen naast de hoogste kwaliteit vermogen (tier 1), beperkt bestaan uit minder kwalitatief vermogen (tier 2 en 3). Grafisch wordt dit als volgt weergegeven

De aansluiting tussen het eigen vermogen volgens de balans volgens de jaarrekening 2017 van TVM verzekeringen N.V. en de bepaling van de Own Funds onder Solvency II luidt als volgt (zie voor een uitgebreidere toelichting Bijlage I).

	2017	2016
Eigen vermogen volgens balans	149.772	152.647
Herwaardering van statutair naar Solvency II:		
Technische voorzieningen	91.203	93.393
Voorwaardelijke verplichtingen (N.H.T.)	-701	-1.085
Subtotaal herwaarderingen	90.502	92.308
Uitgestelde belastingverplichtingen over herwaarderingen	-22.625	-23.077
Totaal mutatie door herwaarderingen	67.877	69.231
Own funds onder Solvency II	217.649	221.878

De herwaarderingen van statutair naar Solvency II worden als volgt verklaard:

- De herwaardering van de Technische voorzieningen komt voort uit het verschil tussen de waardering van de technische voorzieningen volgens de jaarrekening 2017 en de 'best estimate' op basis van Solvency II richtlijnen.
- De voorwaardelijke verplichtingen betreft het NHT contract welke statutair niet wordt gewaardeerd maar onder Solvency II wel.
- Over alle aanpassingen naar de Solvency II waardering worden latente belastingen berekend. Hierbij wordt het huidige nominale tarief van 25% gehanteerd.

De SCR onder Solvency II wordt berekend uit een combinatie van diverse risicocomponenten. De opbouw voor TVM verzekeringen N.V. is als volgt samengesteld.

	2017	2016
Marktrisico	40.614	53.012
Tegenpartij(krediet)risico	8.681	8.625
Verzekeringstechnisch risico Zorg	7.817	7.506
Verzekeringstechnisch risico Schade	126.045	119.088
BSCR (voor diversificatie)	183.157	188.231
BSCR (gediversificeerd)	147.295	147.534
Operationeel risico	7.826	7.422
	155.121	154.956
Dempend effect belastingen	-37.285	-38.739
SCR	117.836	116.217

De forse afname van het marktrisico wordt met name veroorzaakt door een daling van het aandelenrisico en het valutarisico. Het aandelenrisico is gedaald doordat de aandelenportefeuille fors is afgebouwd ten opzichte van 31-12-2016. De daling van het valutarisico heeft te maken met de gedeeltelijke verkoop van een beleggingsfonds met grotendeels beleggingen in buitenlandse valuta.

De toename van het verzekeringstechnisch risico (Schade en Zorg gecombineerd) is een gevolg van zowel een hogere premievolumemaat als een hogere reservevolumemaat, beide als gevolg van een groei van de portefeuille.

Het tegenpartij(krediet)risico, het operationeel risico en het dempend effect van belastingen ten slotte zijn in mindere mate gewijzigd.

A.3 Resultaten op het gebied van beleggingen

De beleggingen van TVM verzekeringen N.V. kunnen overeenkomstig de Solvency II vermogensopstelling als volgt worden weergegeven:

	2017	2016
Obligaties	158.479	168.244
Investeringsfondsen	321.278	311.658
Derivaten	124	129
Leningen en deposito's	10.037	15.043
Totaal	489.918	495.074

De rente en resultaten op beleggingen zijn hieronder weergegeven.

	2017	2016
Directe opbrengsten beleggingen	9.474	9.346
Indirecte opbrengst beleggingen	13	9.537
Totaal	9.487	18.883

De directe opbrengst beleggingen bestaan uit ontvangen dividenden en rente. De directe opbrengsten staan onder druk door de lage marktrente. De indirecte opbrengst beleggingen betreft het resultaat, zowel gerealiseerd als ongerealiseerd, op waardemutaties van de beleggingen. De indirecte opbrengst is onderhevig aan beurskoersen en kent een hogere volatiliteit.

A.4 Resultaten op overig gebied

TVM verzekeringen kent naast de inkomsten en kosten uit verzekeringsactiviteiten of beleggingen geen andere materiële inkomsten en kosten, zowel per heden als in de voorzienbare toekomst. TVM verzekeringen zet in op innovatie, eventuele vernieuwingen zijn ofwel gericht op de bestaande activiteiten.

A.5 Overige informatie

De overige informatie bevat informatie overige materiële activiteiten en / of resultaten, die niet in de eerdere hoofdstukken is opgenomen.

B. Bestuurssysteem

B.1 Algemene informatie over het bestuurssysteem

Corporate Governance gaat over besturen, beheersen, verantwoordelijkheid, zeggenschap en over verantwoording en toezicht. Integriteit en transparantie spelen hierbij een belangrijke rol. TVM heeft haar organisatie zodanig ingericht dat hieraan optimaal invulling wordt gegeven.

TVM verzekeringen N.V. maakt deel uit van de TVM groep, waarvan de Coöperatie TVM U.A. aan het hoofd staat. Zowel de Corporate Governance als de bedrijfsvoering van TVM verzekeringen N.V. is volledig geïntegreerd in de groep en wordt integraal bestuurd. Zowel de Raad van Bestuur als de Raad van Commissarissen zijn gelijk. Dit hoofdstuk van het verslag is derhalve vanuit dit integrale perspectief beschreven.

Corporate Governance Code

TVM onderschrijft met haar strategie de nieuwe Corporate Governance Code zoals van toepassing vanaf 2017. TVM wil duurzaam handelen en richt zich daarom bij het uitoefenen van de taken op de cultuur en langetermijnwaardecreatie. TVM doet dit door onderliggend aan haar strategie kansen en risico's in kaart te brengen en met behulp van risicomanagement haar risico's te beheersen en kansen te benutten. Dit alles binnen de door TVM gestelde kaders van risicobereidheid. TVM neemt hierin de belangen van alle stakeholders mee. De Raad van Commissarissen heeft een prominente rol in de totstandkoming van de langetermijnwaardecreatie, visie en strategie van TVM. De verantwoording van de uitgangspunten van de Corporate Governance Code zijn op de website gepubliceerd.

De Corporate Governance Code bevat zowel principes als concrete bepalingen die de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen tegenover elkaar en tegenover de aandeelhoudersvergadering, in het geval van TVM de Ledenraad, de toezichthouders en de maatschappij in acht moeten nemen. De principes kunnen worden opgevat als moderne en inmiddels breed gedragen algemene opvattingen over goede corporate governance. TVM sluit zoveel mogelijk aan bij de best practice bepalingen. TVM wijkt op sommige bepalingen af van de Nederlandse Corporate Governance Code. Deze afwijkingen zijn gepubliceerd op de website van TVM.

In 2017 is in het kader van de Corporate Governance Code een diversiteitsbeleid opgesteld voor de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. De doelstellingen van dit beleid zijn een evenwichtige verdeling van verschillende leeftijden, minimumbezetting in beide organen door 30% vrouw, een evenwichtige verdeling van expertise, beroepservaring en geschiktheid door kennis van de financiële sector, cultuur en maatschappelijke omgeving van de belangrijkste markten van TVM, kennis van transport- en vervoerssector en financiële en verzekeringstechnische kennis en deskundigheid op het gebied van ICT, technologische innovatie en nieuwe businessmodellen. Deze beleidsuitgangspunten worden toegepast op het moment dat er in-, door- of uitstroom is binnen de Raad van Bestuur of Raad van Commissarissen. In 2017 is de Raad van Bestuur uitgebreid met twee leden.

Er is hierbij bewust gezocht naar vrouwelijke kandidaten. Dit heeft geleid tot benoeming van een vrouwelijke CCO, waarmee de bezetting op 20% is gerealiseerd. Het streven blijft 30%.

Governancesysteem ten aanzien van bedrijfsstrategie en -activiteiten

Coöperatie TVM U.A. staat aan het hoofd van de TVM groep, waarvan Nederlandse zakelijke verzekeren van TVM verzekeringen N.V. lid kunnen zijn. Via de Ledenraad hebben de leden inspraak in het beleid van TVM. De Ledenraad vormt een evenwichtige afspiegeling van het ledenbestand en vormt een klankbord voor de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen bij het ontwikkelen van de strategie en het beleid van TVM. De ledenraad ziet toe op effectief bestuur en toezicht en verleent decharge voor het beleid van de Raad van Bestuur en het toezicht van de Raad van Commissarissen.

De belangen van ieder lid zijn in de Ledenraad vertegenwoordigd, zowel kleine vervoerders, grote internationale transportondernemers als ondernemers in de binnenvaart en automotive branche. Door de

samenwerking en overlegstructuur tussen het Bestuur, Raad van Commissarissen en de Ledenraad is een grote betrokkenheid van en met de leden van TVM gegarandeerd.

De Ledenraad:

- vormt een klankbord voor Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen als het gaat om het ontwikkelen van het beleid;
- benoemt de leden van de Raad van Commissarissen;
- stelt de jaarrekening vast van Coöperatie TVM U.A., waarvan TVM verzekeringen N.V. deel uitmaakt;
- verleent decharge voor het beleid van het Bestuur en het toezicht van de Raad van Commissarissen.

TVM heeft een Raad van Commissarissen, een Raad van Bestuur, een directie voor het bijkantoor TVM Belgium, een managementlaag en verschillende Key Functionarissen aangesteld. Ten aanzien van de bedrijfsstrategie en -activiteiten worden de verantwoordelijkheden in de volgende paragrafen toegelicht.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen ziet er op toe dat de uitvoering van het bestuursbeleid strookt met de strategie en vastgestelde en goedgekeurde beleidsplannen en beleidsuitgangspunten. De Raad van Commissarissen maakt afspraken met de Raad van Bestuur over de ijkpunten die door de Raad van Commissarissen worden gehanteerd. De Raad van Commissarissen toetst of de Raad van Bestuur bij haar beleidsvorming en de uitvoering van haar bestuurstaken oog houdt voor het belang van TVM in relatie tot haar (maatschappelijke) functie en een zorgvuldige en evenwichtige afweging heeft gemaakt van de belangen van allen die bij TVM betrokken zijn. Bij haar toezicht besteedt de Raad van Commissarissen bijzondere aandacht aan het risicobeheer van de verzekeraar en keurt zij de risk appetite, het kapitaal-, het beleggings-, het herverzekerings- en het beloningsbeleid goed. De Raad van Commissarissen ziet er middels het daarvoor vastgesteld beloningsbeleid op toe dat is voldaan aan de eisen die gelden met betrekking tot beheerst beloningsbeleid. Er zijn twee commissies verbonden aan de Raad van Commissarissen: de Audit- en Risicocommissie en de Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie. De Raad van Bestuur draagt eindverantwoordelijkheid voor de strategie van TVM en bedrijfsactiviteiten.

De risk appetite is het mandaat waarbinnen de Raad van Bestuur vrijheid heeft beleidskeuzes te maken om invulling te geven aan de strategie. De Raad van Commissarissen beoordeelt achteraf of de door het Bestuur aangegeven risico's passen binnen de vooraf goedgekeurde risk appetite. De Risk Managers signaleren voorgenomen beleidskeuzes die buiten de risk appetite vallen en rapporteren deze aan de raad van Bestuur en Raad van Commissarissen.

Audit- en Risicocommissie

De Audit- en Risicocommissie is een onderdeel van de Raad van Commissarissen en ondersteunt de Raad van Commissarissen bij het toezicht houden op het naleven door de Raad van Bestuur van de verplichtingen uit hoofde van bestaande wet- en regelgeving en de normen en de interne gedragscodes, waaronder de algemeen aanvaarde gedragsregels voor corporate governance. De Audit- en Risicocommissie is binnen de Raad van Commissarissen in het bijzonder belast met:

a. het toezicht op:

- de integriteit van de balans en winst- en verliesrekening van TVM;
- de onafhankelijkheid, de kwaliteit en de werkzaamheden van de externe accountant;
- de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de externe accountant;
- de onafhankelijkheid, de kwaliteit en de werkzaamheden van de interne controleafdeling;
- de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving en de interne gedragscodes;
- financiële aangelegenheden die van invloed kunnen zijn op de financiële positie van TVM;
- (wijzigingen in) de waarderingsgrondslagen en verslagleggingmethodes, zoals voorgesteld door de accountant of de Raad van Bestuur;
- het beleid van TVM ten aanzien van belastingplanning;
- de toepassing van informatie- en communicatietechnologie (ICT).

- b. het ten minste eenmaal per vier jaar evalueren van het optreden van de externe accountant en jaarlijks de reikwijdte van de uit te voeren accountantscontrole;
- c. het doen van aanbevelingen aan de Raad van Commissarissen aangaande de benoeming van de externe accountant, diens beloning, alsmede, zo nodig het opzeggen van de samenwerking;
- d. het voorbereiden van de vergadering van de Raad van Commissarissen met de Raad van Bestuur waarin de periodieke rapportages en de jaarrekening en het jaarverslag worden besproken;
- e. het zijn van aanspreekpunt voor de externe accountant wanneer deze onregelmatigheden heeft geconstateerd in de inhoud van financiële berichten en daarover heeft gerapporteerd aan de Raad van Bestuur.

Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie

De Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie ondersteunt de Raad van Commissarissen bij het te voeren beloningsbeleid van de TVM groep. De commissie doet eveneens voorstellen voor de bezoldiging van de individuele leden van de Raad van Bestuur aan de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitvoeren en evalueren van het vastgestelde beloningsbeleid ten aanzien van de Raad van Bestuur. Daarnaast wordt door de Raad van Commissarissen het algehele beloningsbeleid goedgekeurd en wordt op de uitvoering door de Raad van Bestuur toegezien.

Daarnaast stelt de Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie selectiecriteria en benoemingsprocedures op inzake de selectie en benoeming van de commissarissen en bestuurders. De commissie beoordeelt periodiek de omvang en samenstelling van de Raad van Commissarissen en doet een voorstel voor een profielschets van de commissarissen.

De commissie beoordeelt het functioneren van individuele commissarissen en bestuurders en rapporteert hierover aan de Raad van Commissarissen. De commissie houdt toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur inzake selectiecriteria en benoemingsprocedures voor het senior management.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur draagt eindverantwoordelijkheid voor de strategie van TVM en de bedrijfsactiviteiten. De Raad van Bestuur bestaat uit de CEO, CFRO, COO, CCO en de CIO.

De huidige bestuursleden zijn:

- mr. A.P.J.C. Bos, CEO (1968, Nederlandse nationaliteit) is sinds 1994 werkzaam bij TVM. Vanaf 2001 in de functie van CEO. Als CEO is de heer Bos eindverantwoordelijk voor de resultaten van de onderneming. Tevens is de heer Bos verantwoordelijk voor Internal Audit, Compliance, Corporate Communicatie, HR, Bestuurssecretariaat en bijkantoor TVM Belgium.
- D.J. Klein Essink RA, CFRO (1961, Nederlandse nationaliteit) is sinds 2006 werkzaam als CFRO bij TVM. Als CFRO is de heer Klein Essink verantwoordelijk voor Beleggingen, Accounting en Reporting, Controlling, Actuarieel, Enterprise Risk Management, Facilitaire zaken, Inkoop en de TVM Foundation.
- H. Stroeve, COO (1962, Nederlandse nationaliteit) is sinds 1988 werkzaam bij TVM. Vanaf 2001 in de functie van COO. Als COO is de heer Stroeve verantwoordelijk voor Product- en Procesbeheer, Polis en Contract, Schade, Rechtshulp, Speciale Zaken en expertise, Juridische Zaken en Herverzekeringen.
- W. Toering-Keen, CCO (1966, Nederlandse nationaliteit) is sinds 14 augustus 2017 werkzaam bij TVM in de functie van CCO. Als CCO is mevrouw Toering-Keen verantwoordelijk voor Verkoop Nederland, Scheepvaart, Business Development, Communicatie en Marketing en Innovatiemanagement.

De positie van CIO is momenteel vacant.

Directie van het TVM bijkantoor en de managementlaag

De directie van het TVM bijkantoor en de Managers hebben op tactisch niveau verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de strategie. Zij zijn verantwoordelijk voor het zodanig inrichten van de organisatie dat de strategie vertaald wordt in de dagelijkse werkzaamheden. Zij sturen het operationele niveau aan. Het aansturen verloopt via de PDCA-cyclus, waarbij de plannen de verbindende schakel zijn. Omgekeerd zijn de rapportages, waarin de voortgang wordt vermeld, de verbinding van operationeel naar tactisch en

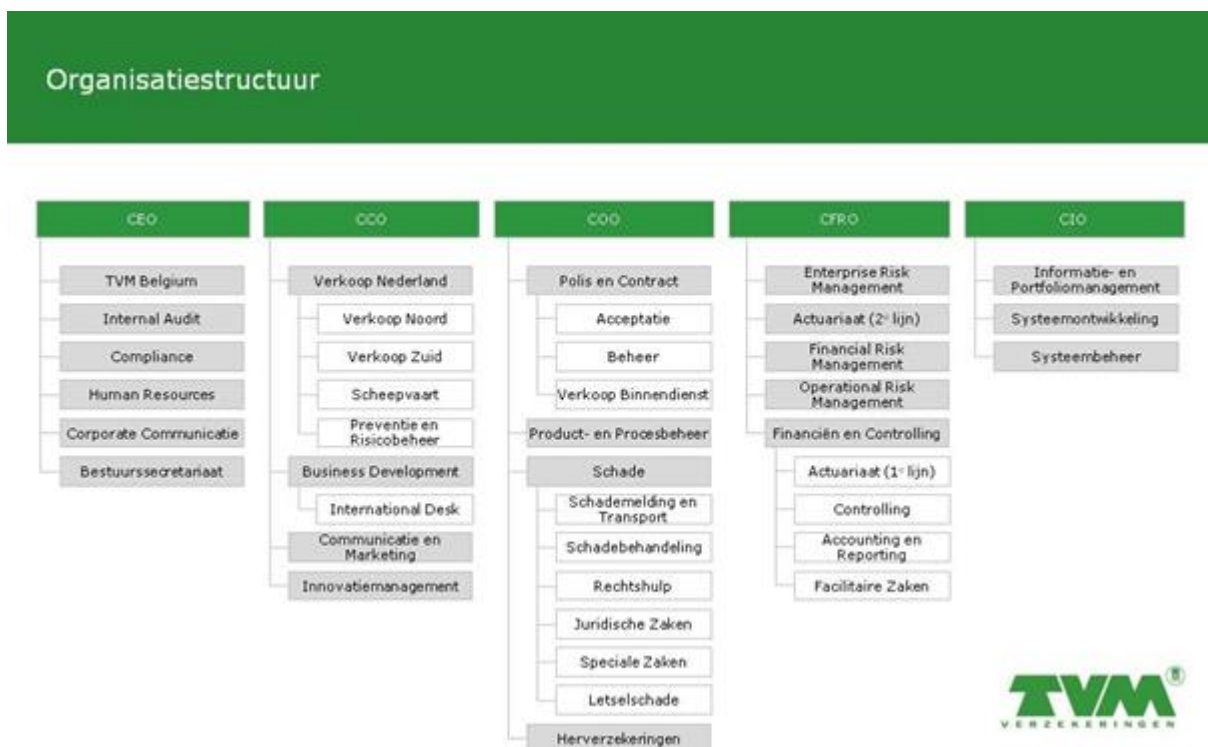
naar strategisch niveau. Op basis van deze informatie kan het management of de Raad van Bestuur bijsturen of haar eigen plannen bijstellen.

Key Functionarissen

De Key Functionarissen zijn de Manager Compliance, Operational en Financial Risk Manager, Actuariële Functiehouder en Manager Internal Audit. In de hoofdstukken B3 t/m B6 zal nader op de Key Functionarissen worden ingegaan.

TVM beoordeelt het bestuursstelsel als adequaat voor de aard, omvang en complexiteit van de risico's die aan haar bedrijf verbonden zijn. De aard, omvang en complexiteit van de risico's worden verder toegelicht in de paragraaf 'B3 Risicobeheersing inclusief de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit'.

Organisatiestructuur

Beloningsbeleid

TVM hanteert een zorgvuldig, beheerst en op duurzaamheid gebaseerd beloningsbeleid dat past bij haar strategie, risicobereidheid, bedrijfsdoelstellingen en kernwaarden en waarbij rekening wordt gehouden met de langetermijnbelangen van de verzekeraar en het maatschappelijke draagvlak. Het beleid is in overeenstemming met de wet- en regelgeving inzake de Regeling beheerst beloningsbeleid en de relevante bepalingen uit de Wet financieel toezicht (Wft). Het beloningsbeleid van TVM is primair bedoeld om het aantrekken en het binden van goede werknemers te bevorderen en is tevens zodanig ingericht dat de integriteit en betrouwbaarheid van de onderneming niet in gevaar komen. Het beloningsbeleid beoogt voorts de focus van de medewerkers op de langetermijnbelangen van TVM en die van de klanten te waarborgen. TVM vindt variabele beloningen niet in deze visie passen en deze worden dan ook niet toegekend aan medewerkers, management of Raad van Bestuur.

Materiële transacties aandeelhouders

De Nederlandse personeelsleden van TVM zijn in dienst van de Coöperatie TVM U.A. Vanuit de coöperatie worden werkzaamheden verricht ten behoeve van TVM verzekeringen N.V. De kostentoerekening vindt op kwartaalbasis plaats.

Er hebben geen transacties plaatsgevonden tussen TVM verzekeringen N.V. en Coöperatie TVM U.A. uit hoofde van de aandeelhoudersrelatie.

Additionele informatie over het Governancestelsel voor groepen

De TVM groep maakt geen onderscheid naar de entiteit Coöperatie TVM U.A. of naar de entiteit TVM verzekeringen N.V. Elke functie en discipline binnen de governancestructuur heeft een verantwoordelijkheidsgebied dat de gehele TVM groep omvat.

De TVM groep is door DNB gekwalificeerd als een gemengde verzekeringsgroep. Voor deze categorie bestaat een ORSA verplichting op verzekeringsentiteit niveau, maar niet op groepsniveau.

De aandelen van TVM verzekeringen N.V. zijn volledig in eigendom van de Coöperatie TVM U.A. De entiteit TVM verzekeringen N.V. maakt deel uit van de geconsolideerde jaarrekening van Coöperatie TVM U.A. Coöperatie TVM U.A. garandeert volgens een bestuursbesluit de solvabiliteit van de verzekeringsentiteit middels een bijstortgarantie. Daarnaast stelt Coöperatie TVM U.A. zich aansprakelijk voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van de verzekeringsentiteit (de zogenaamde 403-verklaring).

B.2 Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten

Betrouwbaarheid en deskundigheid: samenstelling, deskundigheid, taken en werkwijze Raad van Commissarissen

De gewenste bezetting van de Raad van Commissarissen is vijf leden. De huidige bezetting van de Raad van Commissarissen voldoet hieraan. De commissarissen hebben allen voldoende ervaring en opleiding en daarnaast is sprake van voldoende evenwicht qua besluitvorming en kritisch evaluerend vermogen. Diversiteit is geborgd doordat de Raad van Commissarissen is samengesteld uit commissarissen van zowel binnen als van buiten de ledenkring, alsmede doordat een functie door een vrouw wordt vervuld. De onafhankelijkheid van de commissarissen is geborgd in het reglement van de Raad van Commissarissen.

In het reglement van de Raad van Commissarissen is eveneens geborgd, dat de commissarissen kennis hebben van de belangen van de maatschappelijke functie van TVM en de belangen van alle bij TVM betrokken partijen.

Een commissaris dient in staat te zijn om de hoofdlijnen van het totale beleid van TVM te beoordelen en hierbij een afgewogen en zelfstandig oordeel te vormen.

Iedere commissaris ontvangt een passende vergoeding in relatie tot het tijdsbeslag van de werkzaamheden en deze vergoeding is niet afhankelijk van de resultaten van TVM. De honorering, de afgesproken onkostenvergoeding en andere overeengekomen voorwaarden worden vastgesteld in de Ledenraadvergadering.

Er is geen afzonderlijke risicocommissie binnen de Raad van Commissarissen benoemd. Deze taken zijn ondergebracht in de Audit- en Risicocommissie.

Deskundigheid, taken en werkwijze Raad van Bestuur

De Raad van Commissarissen heeft geborgd dat de bestuurders kennis hebben van de belangen van de maatschappelijke functie van TVM en van de belangen van alle bij TVM betrokken partijen. Een bestuurder moet in staat zijn om de hoofdlijnen van het totale beleid van TVM te beoordelen en hierbij een afgewogen en zelfstandig oordeel te vormen.

In 2017 heeft de Raad van Bestuur gezamenlijk permanente educatie gevolgd. De Raad van Commissarissen heeft vastgesteld dat de leden van de Raad van Bestuur voldoende kundig zijn. De Raad van Bestuur heeft haar eigen functioneren geëvalueerd.

Alle leden van de Raad van Commissarissen, Raad van Bestuur en een aantal aangewezen medewerkers van TVM hebben de eed of belofte in de financiële sector afgelegd.

TVM heeft de afgelopen jaren aan diverse vereisten uit wet- en regelgeving invulling gegeven. Tevens is er een integriteitstoetsing uitgevoerd bij alle medewerkers die vanaf 2006 in dienst zijn getreden. Vanaf 1 april 2016 wordt voor de screening van nieuwe medewerkers gebruik gemaakt van een gespecialiseerd screeningsbureau.

Op het eerste en tweede echelon en voor wettelijke vertegenwoordigers is de betrouwbaarheids- en geschiktheidstoetsing van toepassing. Zittende en nieuwe bestuurders en commissarissen binnen TVM zijn vanaf 1 juli 2012 aangedragen voor toetsing op het moment dat dit van toepassing was. De toetsing is telkens onder beheer van de Raad van Bestuur in gang gezet en vervolgens door DNB uitgevoerd.

Tot 1 april 2015 werden alleen beleidsbepalers (bestuurders) en medebeleidsbepalers (commissarissen) en wettelijk vertegenwoordigers van banken en verzekeraars getoetst. Per 1 april 2015 is dit gewijzigd en werden meer medewerkers getoetst. Het gaat om medewerkers die;

- a. werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van een bank of verzekeraar met zetel in Nederland;
- b. een leidinggevende functie vervullen direct onder het echelon van de beleidsbepalers (het eerste echelon); en
- c. verantwoordelijk zijn voor natuurlijke personen van wie de werkzaamheden het risicoprofiel van de onderneming wezenlijk kunnen beïnvloeden.

TVM heeft bij de invoering van de "Uitbreiding van de kring te toetsen personen" gezamenlijk met de toezichthouder vastgesteld wie onder de doelgroep vallen en deze medewerkers tijdig getoetst op geschiktheid en betrouwbaarheid. Deze toetsing heeft onder beheer van de afdeling HR plaatsgevonden.

Voor medewerkers die betrokken zijn bij de uitvoering van Key Functies, geldt dat zij moeten voldoen aan de Fit & Proper vereisten conform Solvency II. TVM heeft beleid opgesteld hoe zij voor deze doelgroep de (periodieke) toetsing uitvoert en vastlegt. Dit beleid is in het eerste kwartaal van 2017 vastgesteld.

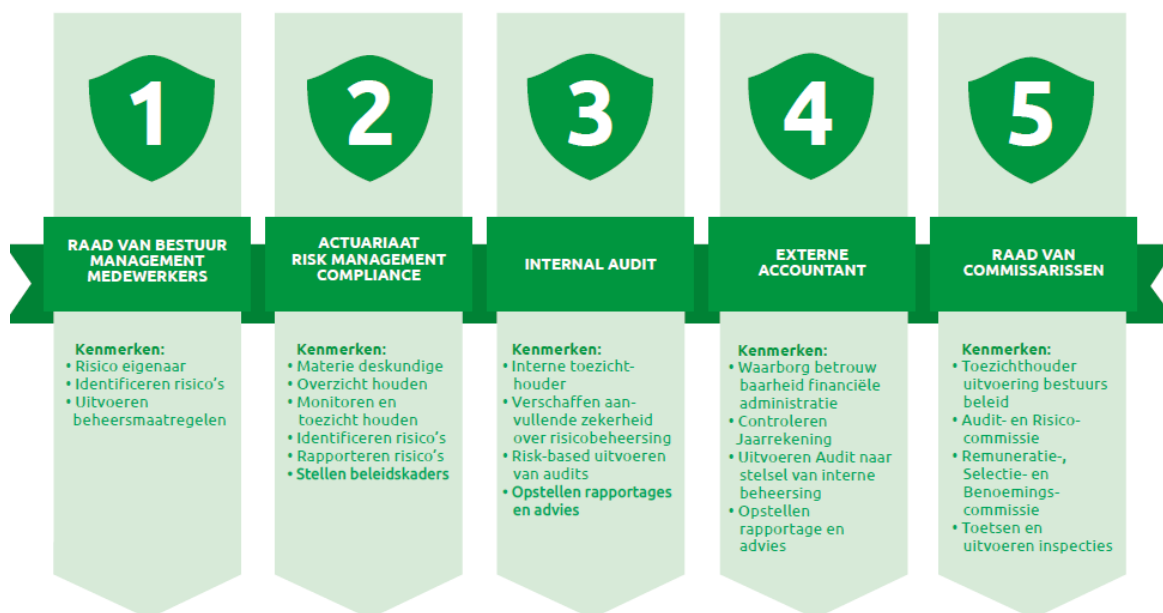
B.3 Risicobeheersing inclusief de beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit

De Raad van Bestuur ziet het beheersen van risico's als een kritische succesfactor voor het bieden van zekerheid gericht op de lange termijn aan zowel verzekerden, medewerkers als aan andere belanghebbenden van TVM. De Raad van Bestuur aanvaardt de volledige verantwoordelijkheid voor de opzet, bestaan en werking van het TVM risicobeheersings- en interne controlesysteem.

Verdedigingslijnies

Het Risk Management systeem is beschreven in het Risk Management en Intern Control beleidsplan. Hierin is vastgelegd dat de risicobeheersings- en interne controlesysteem is opgezet volgens vijf verdedigingslijnies. TVM heeft haar governance systeem dusdanig ingericht dat het adequaat is in relatie tot de aard, omvang en complexiteit van TVM. Er wordt voldaan aan de scheiding van de verschillende Key Functies en de scheiding tussen eerste, tweede en derde lijn. De vijf verdedigingslijnies worden hieronder toegelicht.

VERDEDIGINGSLINIËS VOOR RISICOMANAGEMENT

De eerste verdedigingslinie

De eerste verdedigingslinie wordt gevormd door de Raad van Bestuur, het management en de medewerkers. Zij hebben veelvuldig contact met verzekerden van TVM en hun tegenpartijen en zijn de eerst aangewezenen om risico's te signaleren en te beheersen. De leidinggevenden en medewerkers van TVM maken periodiek een inventarisatie van operationele risico's in de processen en van de financiële en strategische risico's. Zij geven in de risico-inventarisatie aan welke risico's zij onderkennen en hoe deze worden geanalyseerd, beheerst, gemonitord en hoe indien nodig wordt bijgestuurd (plan- do- check-act). De risico-inventarisatie leidt tot beheersmaatregelen en managementacties.

De risico-inventarisatie geeft per risico een kans en een impact, op een vooraf vastgestelde schaal. De risico-inventarisatie leidt tot beheersmaatregelen en managementacties. Per geïdentificeerd risico geeft de Raad van Bestuur of de manager aan welke acties het onderneemt mocht de risicobeheersing niet afdoende zijn gezien de risk appetite. Deze kunnen zijn: risico's accepteren, mitigeren, overdragen of vermijden.

• De tweede verdedigingslinie

De tweede verdedigingslinie wordt gevormd door Compliance, Risk Management en de Actuariële Functie en deze vormen tezamen Enterprise Risk Management. Deze functies zijn onafhankelijk gepositioneerd en ondersteunen de organisatie bij het effectief uitvoeren van het risicomanagement. Dit gebeurt aan de hand van een Risk Management en Internal Control framework. De uitgangspunten en opzet van dit framework zijn vastgelegd in het Risk Management en Internal Control beleid. Enterprise Risk Management rapporteert elk kwartaal aan de Raad van Bestuur en de Audit- en Risicocommissie over haar werkzaamheden in de vorm van een kwartaalrapportage.

De Risk Management strategie van TVM bestaat uit het identificeren, beheersen en monitoren van risico's op alle niveaus (strategisch, tactisch en operationeel) en op alle Risk Management gebieden (de categorieën strategisch, operationeel en financieel) vanuit een integrale aanpak. Deze aanpak is gebaseerd op de COSO methodiek. Er wordt gebruik gemaakt van diverse methodieken zoals Strategische Risk Assessments (SRA), Risk en Control Self Assessments (RCSA), Change Risk Assessments, Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA) en de Own Risk and Solvency Assessment

(ORSA). Vanuit deze integrale aanpak is het Risk Management en Internal Control framework opgezet. Het ziet er op toe dat TVM integraal haar risico's beheerst, aantoonbaar in control is over haar bedrijfsvoering, dat risico's weloverwogen worden genomen en dat zij in staat is hierover volledig, tijdig en juist te rapporteren.

De risico-inventarisaties op strategisch gebied hebben als doel het onafhankelijk inventariseren en meten van risico's die strategische doelstellingen bedreigen. De inventarisatie stelt de Raad van Bestuur in staat te beslissen welke (aanvullende) beheersmaatregelen genomen moeten worden. De inventarisatie verbindt de risico's van TVM aan de strategie, zodanig dat deze indien nodig bijgesteld kan worden.

Op operationeel gebied worden periodiek risico-inventarisaties uitgevoerd voor zowel de primaire als de ondersteunende processen. Ook fraude en integriteitsrisico's vallen onder operationele risico's. Ook voor de ICT-omgeving wordt in samenspraak met gespecialiseerde partijen beoordeeld of alle risico's in beeld zijn en of de genomen maatregelen toereikend zijn. Gesignaleerde risico's worden waar mogelijk continu gemonitord met specialistische tools.

De risico-inventarisaties op financieel gebied worden uitgevoerd aan de hand van verschillende risicocategorieën zoals marktrisico en verzekeringstechnisch risico. Tevens wordt voor alle inventarisaties gebruik gemaakt van scenario denken.

De doelstelling van Enterprise Risk Management is om een optimale balans tussen groei, resultaat en gerelateerde risico's te realiseren en daarbij op effectieve en efficiënte wijze middelen in te zetten om de ondernemingsdoelstellingen te realiseren.

Om deze doelstellingen te realiseren wordt met de volgende uitvoeringsaspecten rekening gehouden:

- afstemmen van risk appetite en strategie. TVM betreft haar risk appetite bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van de strategie en formuleert hierbij behorende doelen en gebruikt het Risk Management en Internal Control framework om verbonden risico's te beheersen;
- afgewogen nemen van besluiten. Risk Management zorgt voor het kader waarbinnen reacties op het risico worden bepaald: risicovermijding, vermindering, delen en accepteren;
- voorkomen van operationele verrassingen en verminderen van verliezen;
- identificeren van potentiële gebeurtenissen en antwoorden hierop formuleren om verrassingen en verbonden kosten of verliezen te reduceren;
- identificeren en beheersen van meervoudige en dwars door de organisatie lopende risico's. Risk Management ondersteunt een effectieve reactie op onderling verbonden gevolgen en integreert reacties op meervoudige risico's;
- kansen benutten. Door alle mogelijke potentiële gebeurtenissen te overwegen, is TVM in staat de kansen te identificeren en proactief de mogelijkheden te benutten;
- verbeteren van de inzet van kapitaal. Het verkrijgen van risico-informatie stelt TVM in staat effectief de kapitaalbehoefte in te schatten en de allocatie van kapitaal te verbeteren.

De Enterprise Risk Management strategie, doelstellingen, processen en rapportageprocedures worden voor elke afzonderlijke risicocategorie gedocumenteerd en bewaakt door de tweede lijn en gehandhaafd door de Raad van Bestuur. De tweede lijn geeft uitvoering aan de activiteiten gelieerd aan de doelstellingen. De tweede lijn monitort de risico's en geeft guidance aan de eerste lijn.

- *De derde verdedigingslijn*

De afdeling Internal Audit (IAF) is de derde verdedigingslijn. Het primaire doel van de IAF is het geven van aanvullende zekerheid aan de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen van TVM over de mate waarin de risico's, die de doelstellingen van TVM bedreigen, worden beheerst en het geven van advies (vanuit haar natuurlijke adviesfunctie) ter verbetering van de processen binnen TVM. De IAF helpt TVM haar doelstellingen te realiseren door met een systematische en gedisciplineerde aanpak gevraagd en ongevraagd audits uit te voeren en te rapporteren over mogelijke verbeterpunten. De IAF is onafhankelijk gepositioneerd en rapporteert hiërarchisch aan de CEO. Daarnaast heeft de IAF een functionele rapportagelijne (en escalatiemogelijkheid) aan de Audit- en Risicocommissie.

De IAF werkt op basis van een door de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen (na een positief advies van de Audit- en Risicocommissie) goedgekeurd auditjaarplan. De IAF legt elk kwartaal verantwoording af aan de Raad van Bestuur en de Audit- en Risicocommissie over haar werkzaamheden in de vorm van een kwartaalrapportage. Tevens vindt periodieke afstemming plaats met diverse externe stakeholders, waaronder de externe accountant en De Nederlandsche Bank.

De afdeling Internal Audit is verantwoordelijk (voor de regie) op audits die in opdracht worden uitgevoerd. Hoofddoelstelling is, namens de opdrachtgevers, het toetsen van het in control zijn op het betreffende aandachtsgebied. Hiermee kan de afdeling aanvullende zekerheid (assurance) geven over de effectiviteit en de beheersing van de bedrijfsvoering.

- *De vierde verdedigingslinie*

De vierde linie wordt gevormd door de externe accountant. De werkzaamheden van de accountant zijn primair gericht de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen van de belangrijkste bedrijfsprocessen te beoordelen en te toetsen, om te komen tot een oordeel over de betrouwbaarheid van de jaarrekening. Een doelstelling van de interne beheersing is dat onder andere gewaarborgd dient te zijn dat de financiële administratie, die de basis is voor de financiële verslaglegging en besluitvorming, voldoende betrouwbaar en actueel is voor het nemen van verantwoorde managementbeslissingen.

- *De vijfde verdedigingslinie*

De vijfde linie wordt gevormd door de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen heeft de taak om toezicht te houden op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken bij TVM. De Raad van Commissarissen kent een Audit- en Risicocommissie, een Remuneratie-, Selectie- en Benoemingscommissie.

Enterprise Risk Management Functie

TVM heeft haar overkoepelende Enterprise Risk Management Functie vormgegeven door middel van de tweedelijnsfuncties functies Compliance, Risk Management, Actuariële Functie, een Financial en Operational Sub Committee en een Risk Committee.

- *Compliance Functie*

De Compliance Functie is een onafhankelijke functie, gericht op het bevorderen van en (doen) toezien op de naleving (naar letter en geest) van wetten, regels en normen die relevant zijn voor de integriteit en de daarmee samenhangende reputatie van TVM (inclusief de medewerkers van TVM). De Compliance Functie zorgt voor de monitoring van de beheersmaatregelen en treedt op als bewaker van de integriteit van de onderneming en zijn werknemers. De Compliance Functie wijst werknemers op het belang van compliance binnen de organisatie.

- *Risk Management*

De Risk Management Functie is een onafhankelijke functie gericht op het signaleren en meten van risico's en het oordelen over deze risico's ten behoeve van de Raad van Bestuur en Management. Zij signaleert afwijkingen van het gewenste risicoprofiel. Voor de beheersing van de risico's binnen dit profiel monitort zij de opvolging van de beheersmaatregelen. Daarnaast faciliteert de Risk Management Functie de eigenaren van de risico's bij risico-inventarisaties en in het beheersen van de risico's. De Risk Management Functie wordt uitgevoerd door de Operational Risk Manager en de Financial Risk Manager.

- *De Actuariële Functie*

De Actuariële Functie is een onafhankelijke functie die als doelstelling heeft om te oordelen en te rapporteren over de toereikendheid van de technische voorzieningen, te adviseren over de adequaatheid van de herverzekeringen en te adviseren over de gedragslijn voor het aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen. Dit omvat een beoordeling van de toegepaste methodologie, instrumenten die worden gebruikt, volledigheid en juistheid van de gegevens die worden gebruikt en herverzekeringsregelingen. Voorts draagt de Actuariële Functie bij aan de prijsstelling methodologie, Own Risk & Solvency Assessment (ORSA) en aan het standaard model.

Tezamen vormen deze functies de tweedelijns verdedigingslinie binnen TVM en vertegenwoordigen zij de overkoepelende Enterprise Risk Management Functie. Vanuit deze verantwoordelijkheid dragen zij bij aan het risicobeheersings- en interne controle systeem van TVM.

Voor alle tweedelijnsfuncties geldt dat de organisatorische inbedding van deze functie zodanig is dat zij objectief en onafhankelijk haar taken kan uitvoeren. Dit betekent in ieder geval dat zij zonder invloed van andere functies haar bevindingen rechtstreeks kan rapporteren aan de Raad van Bestuur en de voorzitter van de Raad van Commissarissen (in geval van Compliance) dan wel aan de voorzitter van de Audit- en Risicocommissie (in geval van Risk Management en Actuariële Functie). Daarmee beschikken de tweedelijnsfuncties over de nodige bevoegdheid, middelen en operationele zelfstandigheid om hun taken te verrichten. De coördinatie en functionele aansturing van de tweede lijn wordt verzorgd door de Manager Enterprise Risk Management vanuit Enterprise Risk Management beleid.

Doelstelling van Enterprise Risk Management is om door middel van integrale samenwerking van de tweede lijn het risicobeheersings- en interne controle systeem van TVM te borgen zodat alle risico's in beeld zijn, verbanden worden gesignaleerd, risico's worden geminimaliseerd, kansen ten volle kunnen worden benut en alle door het management gestelde doelen zo goed mogelijk nagestreefd kunnen worden.

De Operational Risk Manager, Financial Risk Manager, de Actuariële Functie en de manager Enterprise Risk Management rapporteren aan de CFRO. De Compliance Officer (Manager Compliance) rapporteert aan de CEO.

TVM kent een Risk Committee dat het geheel aan risico's binnen de verzekeraar overziet en de consistentie van het risicobeheer bewaakt. Er zijn twee Risk Sub Committees, nl. een Operational Sub Committee, waar operationele risico's worden geïnventariseerd en besproken en een Financial Sub Committee waar financiële risico's worden geïnventariseerd en besproken. De uitkomsten uit deze subcommittees worden gerapporteerd aan het Risk Committee. In het Risk Committee worden daarnaast tevens de strategische risico's geïnventariseerd en besproken. De uitkomsten uit het Risk Committee worden gerapporteerd aan de Raad van Bestuur en aan de Audit- en Risicocommissie. De committees kennen een evenwichtige bezetting van eerste, tweede en derde lijn. De committees worden voorgezeten vanuit Enterprise Risk Management.

Het Risk Committee is verantwoordelijk voor de coördinatie van het ORSA-proces en de ORSA rapportage en voor risico-inventarisaties. Om te oordelen over het actuele risicoprofiel wordt gebruik gemaakt van de risk appetite. Key Risks zijn opgenomen in het Risk Dashboard gevuld met KRI's (Key Risk Indicators). De diverse KRI's voor elk van de risicogebieden worden op maand of kwartaalbasis gemeten en geven gezamenlijk een beeld van het risicoprofiel van TVM. Met dit dashboard worden continu de Key Risks gevolgd. Het doel is mede in staat te zijn tussentijds de solvabiliteitseis 'Solvency Capital Requirement' (SCR) in te schatten. Ook kunnen afwijkingen worden gesignaleerd in het risicoprofiel, wat een (ORSA) trigger is voor het gedetailleerd berekenen van de SCR. Per risico en per KRI is een verantwoordelijke vastgelegd. Indien een KRI de tolerantiegrens overschrijdt, geeft de verantwoordelijke aan welke acties worden belegd om het risicoprofiel weer op het gewenste niveau te krijgen. Afwijkingen van het gewenste profiel worden door de Risk Committee aan de Raad van Bestuur gerapporteerd, die vervolgens de Raad van Commissarissen informeert.

De uitvoering van de Risk Management Functie is onderworpen aan een onafhankelijke toetsing door de Internal Audit Functie (IAF). Deze toetsing heeft mede tot doel de werking van de Key Functies vast te stellen en een onaanvaardbare vermenging van uitvoerende en toezichhoudende taken van de functies te voorkomen.

Risk appetite

Om te oordelen over het actuele risicoprofiel wordt gebruik gemaakt van de risk appetite. TVM heeft als onderdeel van het Risk Management en Intern Control beleid haar risk appetite geformuleerd. De risk appetite is het niveau van risico dat TVM bereid is te nemen om haar doelstellingen te verwezenlijken.

De risk appetite is vastgelegd als een grenswaarde en wordt vastgelegd in het 'Risk Appetite Statement'. Het Risk Appetite Statement is opgebouwd rondom het onderstaande Risk Appetite Framework.

Het Risk Appetite Framework is gebaseerd op de missie, visie, kernwaarden en TVM Risk Universe en bestaat uit de volgende onderdelen.

A. Level A. Deze bestaat uit high level kwalitatieve statements rondom:

1. De missie.
2. De vier kernwaarden.

B. Level B bestaat uit 3 categorieën en is gebaseerd op de Risk Universe.

B1. Financiële risico's: organisatiebrede kwantitatieve statements op het gebied van financiële risico's:

1. Solvabiliteit.
2. Kapitaalmanagement.
3. Winstgevendheid.
4. Marktrisico incl. Tegenpartijkredietrisico.
5. Verzekeringstechnisch risico.

B2. Strategische risico's: kwalitatieve en kwantitatieve guidance per strategisch risico

B3. Operationele risico's: kwalitatieve en kwantitatieve guidance per operationeel risico

Level B statements moeten voldoende houvast geven om de vertaling van strategisch naar tactisch en operationeel niveau te kunnen maken.

Het Risk Appetite Statement wordt in concept opgesteld door het Risk Committee, ter ondersteuning van de Raad van Bestuur. Het Risk Committee adviseert hiermee de Raad van Bestuur over mogelijke risicomaatstaven en relevante risicolimieten. Het Risk Appetite Statement is het mandaat waarbinnen de Raad van Bestuur de vrijheid heeft beleidskeuzes te maken om invulling te geven aan de strategie. De Raad van Commissarissen keurt vooraf het Risk Appetite Statement goed en beoordeelt achteraf of de door de Raad van Bestuur aangegane risico's passen binnen de risk appetite.

Het Risk Committee signaleert voorgenomen beleidskeuzes die buiten de risk appetite vallen en rapporteert deze aan de Raad van Bestuur, waarbij een escalatielijn is ingericht naar de Raad van Commissarissen. Een belangrijke maatstaf voor de risk appetite is het budget dat beschikbaar wordt gesteld aan de belangrijkste risico's. TVM maakt hiervoor onderscheid naar het verzekeringstechnisch risico en het marktrisico. Deze budgetten worden jaarlijks vastgesteld en geven het bedrag weer dat TVM bereid is maximaal eens in de 200 jaar te verliezen. Hierbij is aansluiting gezocht bij het standaardmodel van Solvency II. De omvang van deze risicobudgetten is een uitgangspunt voor het bepalen van het herverzekeringsbeleid en het beleggingsbeleid. Het resterende kapitaal dient voor het afdekken van overige risico's en voor de continuïteit van TVM op lange termijn, passend bij de coöperatieve gedachte. De risicobudgetten zijn vastgelegd in het kapitaalbeleid en zijn zodanig vastgesteld dat de streefwaarde van de solvabiliteit niet in gevaar komt.

De risk appetite is geen statisch gegeven. Zoals jaarlijks de strategie bijgesteld kan worden, verandert ook de risicobereidheid. Tenminste jaarlijks wordt de risk appetite beoordeeld en zo nodig opnieuw vastgesteld. Aanpassing van de Risk Appetite behoeft goedkeuring door de RvC. De risk appetite heeft een looptijd van maximaal een jaar van 1-7 tot 1-7.

Risicobeheersing door middel van de ORSA

Een belangrijk instrument voor risicobeheersing is de zogenoemde 'Own Risk and Solvency Assessment' (ORSA). De jaarlijkse ORSA is een belangrijk onderdeel dat veel elementen uit het Risk Management en

Internal Control framework samenbrengt. De ORSA verwijst zowel naar een proces (het 'ORSA-proces') als naar de rapportage daarover (de 'ORSA-rapportage'). Bij het uitvoeren van een ORSA, de eigen beoordeling van risico en solvabiliteit, neemt de Raad van Bestuur de verantwoordelijkheid om risico, kapitaal en rendement gezamenlijk te beschouwen in de context van de eigen bedrijfsstrategie voor de bedrijfsplanperiode.

Het ORSA-proces resulteert in een reeks analyses, stellingen en verslagen die tezamen een cyclus vormen. De uitkomsten zijn van invloed op het vertrekpunt: de eigen risicoperceptie van TVM wordt gelinked aan de business strategie, die hierop zo nodig kan worden bijgesteld.

TVM doorloopt het ORSA-proces in negen stappen:

1. opstellen of bevestigen missie en visie;
2. opstellen of bevestigen risk appetite statement;
3. beoordelen standaardmodel voor de solvabiliteitseis SCR;
4. opstellen of bevestigen strategie en doelstellingen;
5. uitvoeren risico-inventarisatie;
6. opstellen scenario's, (reverse) stresstesten en managementacties;
7. vaststellen kapitaalbehoefte en financiering;
8. herbeoordelen strategie en monitoring van de kapitaals- en voorzieningenvereisten.
9. opstellen van de hoofd ORSA rapportage.

De ORSA wordt gecoördineerd door het Risk Committee, onder verantwoordelijkheid van het Bestuur. Het ORSA-rapport wordt verstuurd aan de Raad van Commissarissen en DNB. De Raad van Bestuur, de Managers en alle tweede en derdelijns Key Functies zijn betrokken bij het opstellen. Het staat Raad van Bestuur-leden vrij om het document verder te verspreiden binnen hun portefeuille, bijvoorbeeld daar waar voorgenomen acties dienen te worden belegd.

In dit onderdeel van het verslag worden de ORSA onderdelen 5, 6, 7 en 8 toegelicht.

Uitvoeren risico-inventarisatie

De (strategische) risico-inventarisatie heeft als doel het onafhankelijk inventariseren en meten van risico's rond strategische doelstellingen en het oordelen over deze risico's ten behoeve van de strategievorming door de Raad van Bestuur. De inventarisatie stelt de Raad van Bestuur in staat te beslissen welke (aanvullende) beheersmaatregelen genomen moeten worden. Het rapport verbindt de risico's van TVM aan de strategie, zodanig dat deze zo nodig bijgesteld kan worden. De risico-inventarisatie geeft per risico een kans en een impact, op een vooraf vastgestelde schaal.

Strategische doelstellingen worden uitgewerkt naar tactisch niveau en vervolgens vertaald naar de operatie. Op operationeel niveau worden jaarlijks operationele en integriteit risicoanalyses uitgevoerd voor alle processen. Naast de risico's van de primaire en ondersteunende processen worden de financiële en ICT-risico's geanalyseerd en wordt beoordeeld of de getroffen maatregelen toereikend zijn. Voor de ICT-omgeving worden de risico's jaarlijks beoordeeld en in samenspraak met gespecialiseerde partijen wordt beoordeeld of alle risico's in beeld zijn en of de genomen maatregelen toereikend zijn. Gesignaleerde risico's worden waar mogelijk continu gemonitord met specialistische tools.

Opstellen scenario's, (reverse) stresstesten en managementacties

Onderdeel van de ORSA is het opstellen van scenario's en (reverse) stresstesten. Scenarioanalyse is een techniek voor het inschatten van de impact van een combinatie van factoren en risico's op het realiseren van de strategie, waarbij stresstesten een extreme vorm van scenarioanalyse zijn. Stresstesten moeten zwaar genoeg zijn om de grenzen van de SCR/MCR (Minimal Capital Requirement) te overschrijden. De scenario's moeten dynamisch en toekomstgericht zijn en het gelijktijdig optreden van gebeurtenissen en risico's in zich hebben. De plausibiliteit van bestaande en toekomstige risicomitigatie wordt in elk scenario beoordeeld. Het basisscenario is de uitkomst van het middellangetermijnplannings (MTP) proces, de TVM-budgetcyclus, die een periode van 3 jaar beslaat. In dit proces wordt de meerjarenbegroting opgesteld. Alternatieve scenario's worden samengesteld uit een aantal key risico's uit de diverse risico-inventarisaties. Elk scenario gaat uit van het basisscenario, waar zich echter meerdere risico's

manifesteren. Het Risk Committee stelt de scenario's op, als voorstel aan de Raad van Bestuur die deze goedkeurt. De Financial Risk Manager bepaalt de impact op de balans en resultatenrekening per scenario, waar mogelijk kwantitatief met behulp van simulatietechnieken.

Reverse stresstesten worden gebruikt om te onderzoeken wat er moet gebeuren om het voortbestaan van TVM te bedreigen. Reverse stresstesten bestaan uit het analyseren van een scenario of combinatie van scenario's waarin zich risico's manifesteren die het voortbestaan van TVM bedreigen, als ook het inschatten van de waarschijnlijkheid van de realisatie van zulke scenario's.

Kapitaalbeleid

Als onderdeel van de ORSA wordt het kapitaalbeleid geactualiseerd. Dit beleidsdocument geeft aan hoe TVM omgaat met haar kapitaal, welke visie het heeft op kapitaal, hoe het gemonitord wordt en hoe TVM wil voldoen aan de eisen die aan de hoogte van het kapitaal worden gesteld. TVM heeft daarnaast een interne kapitaalseis geformuleerd. Voor de entiteit TVM verzekeringen N.V. streeft TVM een solvabiliteitsratio (SCR) na van 175%, berekend volgens het standaardmodel van Solvency II. Het Risk Committee beoordeelt of het kapitaalbeleid voldoende actueel is, gezien de uitkomsten van het ORSA-proces, waarna de Raad van Bestuur dit bevestigt. De Raad van Commissarissen en de Ledenraad keuren het kapitaalbeleid goed. De huidige solvabiliteit op Solvency II-grondslagen vormt geen aanleiding tot maatregelen in het kader van het kapitaalbeleid. Afhankelijk van de ontwikkeling van de solvabiliteit, heeft TVM maatregelen geformuleerd. Voor scenario's waarin de aanwezige solvabiliteit onvoldoende dreigt te worden, geeft het kapitaalbeleid aan welke mogelijkheden TVM heeft om de solvabiliteit te herstellen. Er kan onderscheid worden gemaakt naar (a) mogelijkheden die het aanwezige kapitaal versterken en naar (b) mogelijkheden die de solvabiliteitseis verlagen door het verminderen van risico's.

a. Kapitaalversterking

De middelen om kapitaal te genereren zijn beperkt. Kapitaalversterking is voor TVM mogelijk op een directe en indirecte wijze. Als directe wijze ziet TVM de uitgifte van nieuwe participaties, van schuldbrieven en van aandelen. Als indirecte wijze ziet TVM kostenverlaging, schadebeperking en het doorvoeren van een premie-aanpassing. Indirecte kapitaalversterking heeft maar beperkt effect en werkt vertraagd. Van de directe methoden ligt het uitgeven van schuldbrieven het meest voor de hand. Dit is effectief, behoeft geen aanpassing van de statuten van de coöperatie en doet de zeggenschap van de leden in de verzekeringsactiviteiten minder verwateren dan het uitgeven van nieuwe aandelen in de verzekeraar.

b. Risico's verminderen

De solvabiliteitsratio kan ook verbeterd worden door risico's te verminderen. De solvabiliteitseis neemt hierdoor af, waardoor de solvabiliteitsratio verbetert. Onderscheid wordt gemaakt naar het verminderen van marktrisico en verzekeringstechnisch risico. Deze risico's vertegenwoordigen samen het overgrote deel van de solvabiliteitseis. Om het marktrisico te verminderen, kunnen de beleggingen in vastgoed, in vastrentende waarden en in aandelen herbelegd worden in beleggingen met een lager risico zoals eurostaatsobligaties. Het valutarisico kan hiermee eveneens fors worden verlaagd en kan met valutatermijncontracten verder teruggebracht worden.

Het verzekeringstechnisch risico kan verminderd worden door herverzekering uit te breiden of door het afstoten van bepaalde verzekeringsactiviteiten.

Het meest voor de hand liggend is het reduceren van marktrisico's. Hierbij blijft TVM zelf in control van haar kernactiviteit verzekeren. Deze maatregel is sneller en effectiever dan het afstoten van verzekeringstechnisch risico door herverzekering uit te breiden of portefeuilles af te stoten.

TVM heeft een aantal grenzen gedefinieerd voor de solvabiliteitsratio waarbij bij overschrijding ('trigger event'), acties ingezet worden om de solvabiliteitsratio te herstellen. Indien de solvabiliteitsratio zich boven de streefwaarde bevindt zijn geen maatregelen nodig. Indien de solvabiliteitsratio onder de streefwaarde zakt, is indirecte kapitaalversterking vereist. Daalt de solvabiliteitsratio onder een volgende grens, dan is aanvullend vastgelegd dat het beleggingsprofiel wordt aangepast. Neemt de solvabiliteitsratio desondanks verder af, dan wordt de herverzekering dermate uitgebreid dat de solvabiliteitsratio zich naar de streefwaarde begeeft. Directe kapitaalversterking is vereist indien de solvabiliteitsratio onder de wettelijke norm komt.

Herbeoordelen strategie en monitoring van de kapitaals- en voorzieningvereisten

Na het doorlopen van de voorgaande ORSA-stappen, herbeoordeelt het Risk Committee de strategie. Deze beoordeling wordt vastgelegd en aan de Raad van Bestuur voorgelegd. De Raad van Bestuur besluit tot het eventueel aanpassen van de strategie, die dient te worden goedgekeurd door de Raad van Commissarissen.

TVM dient continu te voldoen aan de kapitaalsvereisten alsmede de eisen voor de technische voorziening en die te monitoren. De afdeling Risk Management rapporteert daartoe in de kwartaalrapportage over het risicoprofiel. Aan de hand van KRI's wordt bepaald of op dat moment wordt voldaan aan de kapitaalseisen en de aansluiting bij het risicoprofiel. Tevens wordt aangegeven of de Risk Management voorziet dat het risicoprofiel op korte termijn zal wijzigen. Daarnaast worden de twee belangrijkste bronnen van risico (markt- en verzekeringstechnisch), nauwlettend gevolgd in afzonderlijke rapportages. Tenslotte wegen de Raad van Bestuur en de Managers bij besluiten in hun bedrijfsvoering af, of met een besluit een materieel risico wordt aangegaan. Als dit het geval is, beslist het Risk Committee of het ORSA proces doorlopen dient te worden. Hiervoor heeft TVM het ad hoc-ORSA-proces ingericht. De afweging of met een besluit een materieel risico wordt aangegaan, wordt beoordeeld door Risk Management.

Significante en materiële risico's

TVM berekent de hoogte van haar risico's met behulp van het standaardmodel van Solvency II. TVM wil met een zeer hoge mate van zekerheid solvabel zijn en in de toekomst solvabel blijven, zodat intern wordt gestreefd naar een solvabiliteitsniveau van ten minste 175% van de SCR gebaseerd op het standaardmodel. De risicocategorieën marktrisico en verzekeringstechnisch risico vormen samen met 95% de grootste componenten van de kapitaalseis SCR.

De wijze waarop deze risico's zijn meegenomen in de solvabiliteitsbehoefte staat beschreven in onderdeel C.

B.4 Interne Controlesysteem

Internal Control omvat een aantal maatregelen die van belang zijn om de organisatie te 'beheersen'. Internal Control zorgt ervoor dat TVM continu kan evolueren en groeien in efficiëntie, effectiviteit en kwaliteit. In het Risk Management en Internal Control beleidsplan is omschreven hoe TVM invulling geeft aan een doeltreffend systeem van Internal Control. Dit systeem omvat in elk geval de administratieve en financiële verslagleggingsprocedures, een internal control kader, passende rapportageregelingen op alle niveaus en een compliancefunctie.

Administratieve en financiële verslagleggingsprocedures

TVM beschikt over een stelsel van administratieve organisatie en interne controle (AO/IC), die bij de omvang van TVM mag worden verwacht. Hierbij staat de betrouwbaarheid centraal, alsmede de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de processen en informatievoorziening. Daar waar mogelijk vinden interne controlemaatregelen geautomatiseerd plaats.

Op basis van risicoanalyse onderzoeken de interne en externe accountant de administratieve organisatie en interne controle. Gesteld kan worden dat de opzet van de AO/IC voldoet aan de daaraan te stellen eisen, in relatie tot de omvang van de activiteiten en de personele bezetting van TVM.

Internal Control kader

In het Risk Management en Internal Control Beleid is door de tweede lijn het internal control kader opgenomen door middel van vaste beleidstemplates en een voorgeschreven risk en control matrix. Management geeft invulling aan dit kader door beleidsplannen op te stellen volgens het format en de belangrijkste risico's op te nemen in de matrix inclusief beheersmaatregelen en uitgevoerde en te testen controls. Kwaliteitsmanagement uitgevoerd door de eerste lijn, draagt bij aan de uitvoering hiervan. De tweede lijn monitort de control uitkomsten.

De resultaten uit de control uitvoering en testing, self-assessments en eventuele issues leiden tot een In Control Statement (ICS). Een ICS is een interne verklaring van het verantwoordelijke management over

de werking van het Risk Managementsysteem (op strategisch, operationeel en financieel gebied). Een proces wordt meegenomen in het ICS-traject als deze voldoet aan één van de volgende criteria:

- De uitvoering van het proces draagt significant bij aan de realisatie van de 'going concern' doelstellingen. Dit betreffen bijvoorbeeld primaire verzekeringsprocessen zoals Verkoop, Polis en Contract en Schade.
- De uitvoering van het proces draagt (mede) zorg voor de juiste en volledige berekening van omvangrijke posten op de financiële rapportages (balans en winst- en verliesrekening) of andere essentiële rapportages. Dit betreffen bijvoorbeeld ondersteunende processen zoals het vaststellen van de schadelast en voorzieningen of het uitvoeren van de personeelssalarisadministratie;
- De uitvoering van het proces draagt significant bij aan de beheersing van belangrijke risico's binnen TVM. Dit betreffen bijvoorbeeld ondersteunende processen zoals Financiën, HR en het wet- en regelgeving proces.

Alle managers (beleidseigenaren) dienen jaarlijks schriftelijk te verklaren dat het Risk Management framework en de minimum eisen aan controls zoals opgesteld in alle beleidsstukken voldoende zijn geadopteerd en geïmplementeerd. Deze verklaring moet vergezeld gaan van de uitkomsten van de control testing. Alle afwijkingen moeten worden toegevoegd eventueel voorzien van aanvullende acties. De managers tekenen het In Control Statement af en leggen deze vervolgens voor aan de Raad van Bestuur.

Het In Control Statement van de managers moet het geheel van het Risk Management en Internal Control framework dekken. In 2017 zijn beleidsplannen opgesteld en de matrices gevuld zodat in 2018 een ICS kan worden afgegeven.

Passende rapportageregelingen

TVM heeft monitorings- en rapportagemechanismen binnen het interne controle systeem ingericht om de RvB te voorzien van alle relevante informatie die noodzakelijk is voor het besluitvormingsproces.

TVM beschikt over een begrotingscyclus met een horizon van 3 jaar, waarin eveneens deelbegrotingen worden opgesteld per verantwoordelijke manager. De begroting wordt jaarlijks door de Raad van Commissarissen goedgekeurd.

TVM kent maand- en kwartaalrapportages waarin over de belangrijkste onderdelen van de bedrijfsvoering worden gerapporteerd. De rapportages worden besproken door het management, de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. Daar waar nodig worden acties in gang gezet.

Compliance Functie

Door de Compliance Functie wordt aan de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen advies uitgebracht over de naleving van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen. De verantwoordelijkheid voor compliance is belegd in de eerste lijn. Deze is primair verantwoordelijk voor naleving van relevante wet- en regelgeving. De tweede lijn signaleert, monitort, adviseert en rapporteert.

TVM verzekeringen heeft de Compliance Functie belegd bij een Manager Compliance en Compliance Officers. In de Compliance Charter zijn doelstellingen, taken, bevoegdheden en positionering van de Compliance afdeling vastgelegd. Daarnaast is er een Compliance beleid. Het beleid voldoet aan de kaders zoals gesteld in het Risk Management en Intern Control beleid. Het beleid volgt een jaarlijkse cyclus van evaluatie en bijstelling. Evaluatie gebeurt door de beleidseigenaar die vervolgens op basis van de voorgestelde wijzigingen een concept van het nieuwe beleid uitbrengt en dit vervolgens laat accorderen door de Raad van Bestuur. Eventuele significante wijzigingen in het beleidsplan tijdens de rapportageperiode worden toegelicht in het Jaarverslag. Er hebben zich in 2017 geen significante wijzigingen voorgedaan.

De primaire doelstelling van de tweedelijnsafdeling Compliance is het op onafhankelijke en effectieve wijze bevorderen en controleren of wettelijke regels, zelfreguleringen interne regels die de financiële onderneming zich heeft gesteld, worden nageleefd. Dit ter waarborging van de integriteit van de Raad van Bestuur, de managers en overige medewerkers van de organisatie. Een en ander conform het bepaalde in artikel 21 Bpr Wft.

De Manager Compliance rapporteert en legt hiërarchisch verantwoording af aan de CEO. Periodiek voeren de Manager Compliance en de CEO compliance-overleg. Operationeel wordt functioneel overleg gevoerd met de Manager Enterprise Risk Management. De Compliance Officers rapporteren en leggen hiërarchisch verantwoording af aan de Manager Compliance. De Manager Compliance heeft een escalatiemogelijkheid richting de (voorzitter van de) Raad van Commissarissen.

De Manager Compliance en de Compliance Officers hebben voor de compliance-werkzaamheden ontslagbescherming vergelijkbaar met het bepaalde in artikel 7:670 BW.

De Manager Compliance maakt voor een kalenderjaar een jaarplan en activiteitenplanning. De Raad van Bestuur en de Audit- en Risicocommissie van de Raad van Commissarissen ontvangen per kwartaal een overzicht met actuele zaken en een overzicht van de activiteiten en voortgang.

In overleg met de Risk Manager, de Manager Enterprise Risk Management en de Manager Internal Audit monitort compliance voor de Raad van Bestuur en de managers welke veranderingen er op gebied van wet- en regelgeving aankomen en aan welke thema's de toezichthouders aandacht schenken.

Voordelen en doel Internal Control

De wijze waarop TVM invulling heeft gegeven aan Internal Control zorgt voor een aantal voordelen:

- Efficiëntieverhoging: overbodige taken verdwijnen en de snelheid van werkzaamheden en uitvoering van processen neemt toe.
- Kwaliteitsverhoging: er worden standaarden bepaald voor de gehele organisatie.
- Transparantie: de continuïteit van de werking van diensten wordt gegarandeerd door alle afspraken, verantwoordelijkheden en processen te documenteren.
- Het bereiken van de doelstellingen van de organisatie.
- Het naleven van wet- en regelgeving en voorkoming van fraude.
- De beschikbaarheid van correcte financiële en beheersinformatie.
- De bescherming van activa.

TVM wil het belang van het uitvoeren van adequate interne controles bevorderen door ervoor te zorgen dat alle medewerkers zich bewust zijn van hun rol binnen het interne controlesysteem. De controleactiviteiten moeten afgestemd zijn op de risico's die voortvloeien uit de te controleren activiteiten en processen. TVM zorgt daarmee voor een consequente tenuitvoerlegging van de interne controlesystemen binnen de gehele groep.

B.5 Internal Audit Functie

De Internal Audit Functie (IAF) is een onafhankelijke, objectieve derdelijns functie. Het primaire doel van de IAF is het geven van aanvullende zekerheid aan de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen over de mate waarin de risico's, die de doelstellingen van TVM bedreigen, worden beheerst. Daarnaast geeft de IAF, vanuit haar natuurlijke adviesfunctie, advies ter verbetering van de processen binnen TVM. De IAF helpt TVM daarmee haar doelstellingen te realiseren door met een systematische en gedisciplineerde aanpak gevraagd en ongevraagd audits uit te voeren en te rapporteren over mogelijke verbeterpunten.

De IAF is onafhankelijk gepositioneerd en rapporteert hiërarchisch aan de CEO. Daarnaast heeft de IAF een functionele rapportagelijijn, met inbegrip van een escalatiemogelijkheid, richting (de voorzitter van) de Audit- & Risicocommissie (ARC). De IAF vervult geen andere sleutelfunctie(s).

De IAF werkt op basis van een door de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen goedgekeurd auditjaarplan (na een positief advies van de ARC). De IAF legt elk kwartaal verantwoording af over haar werkzaamheden aan de Raad van Bestuur en de ARC in de vorm van een kwartaalrapportage. Tevens

vindt periodieke afstemming plaats met diverse externe stakeholders, waaronder de externe accountant en DNB.

De IAF voert onder meer de volgende activiteiten uit:

- het beoordelen van de kwaliteit en effectiviteit van de beheersing van processen op het gebied van governance, risicomanagement en interne beheersing;
- het beoordelen van de mate waarin het Solvency II framework, waaronder de Own Risk Solvency Assessment (ORSA), adequaat en effectief is ingevuld;
- het beoordelen van bestaande systemen, beleid en procedures om vast te stellen in welke mate wordt voldaan aan wet- en regelgeving;
- het beoordelen van de doeltreffendheid van het kwaliteitssysteem en het beoordelen van de realisatie van (project)doelstellingen;
- het voeren van periodiek overleg met onder meer de Raad van Bestuur, management en sleutelfunctionarissen van TVM;
- het onderhouden van contacten met externe toezichthouders, in het bijzonder De Nederlandsche Bank (DNB);
- het uitvoeren van programma- en projectaudits; en
- het evalueren van plannen en acties om mitigerende acties te initiëren ten aanzien van gerapporteerde tekortkomingen.

Auditbeleid

Het auditbeleid is in 2017 ontwikkeld en is - kort samengevat - gericht op het uitvoeren van de juiste audits en het goed uitvoeren van deze audits. Daarnaast is het voldoen aan wet- en regelgeving een belangrijke randvoorwaarde. De IAF dient met name te voldoen aan Solvency II (audit)richtlijnen en de (audit)standaarden van het Instituut van Internal Auditors (IIA; de beroepsgroep van internal auditors).

De geselecteerde audits worden opgenomen in het auditjaarplan, dat wordt goedgekeurd door achtereenvolgens de Raad van Bestuur en, na een positief advies van de Audit- en Risicocommissie, de Raad van Commissarissen. Aan het auditjaarplan ligt een risicoanalyse ten grondslag, gebaseerd op een full scope audit universe van TVM. De risicoanalyse wordt uitgevoerd in samenspraak met de Raad van Bestuur, het management, de tweede lijn en de externe accountant. Teneinde optimaal in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen heeft Internal Audit een continue dialoog met haar belangrijkste (hierboven genoemde) stakeholders.

B.6 Actuariële Functie

De missie van de Actuariële Functie als onderdeel van Enterprise Risk Management is het borgen van interne risico- en controlebeheersing van TVM zodat risico's geminimaliseerd worden, kansen ten volle kunnen worden benut en alle door het management gestelde doelen zo goed mogelijk nagestreefd kunnen worden. Actuarieel is daarbij "verzekeringswiskunde", waarbij de Actuariële Functie zich onder andere richt op het adviseren over en beheersen van de risico's met betrekking tot solvabiliteit, de hoogte van de technische voorzieningen, premietoereikendheid, pricing en het herverzekeringsbeleid. De visie van de Actuariële Functie is dat zij haar taak, om er voor te zorgen dat er een actuariële evenwicht is tussen onder andere inkomsten, uitgaven, beleggingen, voorzieningen en belangen, zo professioneel mogelijk invult. Op deze manier draagt de Actuariële Functie bij aan het beheerste risicomanagement van TVM. Daarvoor zal zij de competenties, die nodig zijn om toekomstige uitdagingen door nieuwe ontwikkelingen in de verzekeringssector het hoofd te bieden, steeds verder ontwikkelen. Door praktisch invulling te geven aan de problemen van vandaag, risico's in te schatten en adviezen te geven blijft zij in het hart van de organisatie staan.

De primaire doelstelling van de Actuariële Functie is het coördineren van de vaststelling van de technische voorzieningen en te oordelen en te rapporteren over de toereikendheid van de vastgestelde technische voorzieningen. Dit omvat een beoordeling van de toegepaste methodologie, instrumenten die worden gebruikt, volledigheid en juistheid van de gegevens die worden gebruikt en herverzekeringsregelingen. Voorts zal de Actuariële Functie bijdragen aan de methodologie voor

prijstelling, de Own Risk & Solvency Assessment (ORSA) en bijdragen aan het bepalen van de solvabiliteitseis. De Actuariële Functie monitort het voldoen aan de kapitaals- en voorzieningen vereisten. De Actuariële Functie is primair een verantwoordelijkheid van de Chief Financial Risk Officer (CFRO) binnen TVM. De CFRO stuurt de Actuariële Functie hiërarchisch aan. Voor het beheersen van risico's heeft TVM Enterprise Risk Management ingericht. Deze afdeling bestaat uit de Manager Enterprise Risk Management, de Actuariële en Compliance Functies en de afdeling Risk Management. Functioneel wordt de Actuariële Functie vanuit de Manager Enterprise Risk Management aangestuurd.

De Actuariële Functie rapporteert rechtstreeks aan de Raad van Bestuur en heeft de toestemming om eventuele conflicten, of onopgeloste zaken aan de Raad van Bestuur te escaleren. In het geval dat het probleem niet wordt opgelost met de Raad van Bestuur, dan heeft de Actuariële Functie het recht om contact op te nemen met de voorzitter van de Audit- en Risicocommissie.

Om de onafhankelijke rol van de Actuariële Functie te garanderen, heeft TVM de volgende maatregelen genomen:

- de Actuariële Functie heeft een formele status en de rollen en verantwoordelijkheden zijn beschreven in het charter;
- de positie in de organisatie kan niet leiden tot enige belangenverstrengeling en de tweedelijns functies kunnen onafhankelijk van elkaar worden uitgevoerd;
- de Actuariële Functie is gescheiden van de operationele en of inkomsten genererende activiteiten binnen de organisatie;
- de Actuariële Functie heeft geen financiële doelstellingen;
- een escalatie procedure is uitgewerkt.

TVM heeft ervoor gekozen de Actuariële Functie te combineren met de Financial Risk Management Functie. Hiervoor is een risico-inventarisatie uitgevoerd waarna TVM een aantal maatregelen heeft ingesteld om de onafhankelijkheid van de Actuariële Functie te borgen.

In 2017 heeft de Actuariële functie verslag gedaan van de betrouwbaarheid van de Technische voorzieningen, advies uitgebracht voor het beleid voor het aangaan van verzekeringstechnische verplichtingen en advies uitgebracht voor herverzekering. Daarnaast heeft zij advies uitgebracht voor het datakwaliteitsbeleid. Hiermee heeft de actuariële functie aan een doeltreffende implementatie van het risicomanagementsysteem van de onderneming bijgedragen.

B.7 Uitbesteding

De Raad van Bestuur is eindverantwoordelijk voor het uitbesteden van activiteiten en/of functies. Om dit vorm te geven kent TVM verzekeringen N.V. een beleidsplan Uitbesteding. Hierin wordt de volgende definitie voor uitbesteden gehanteerd:

Het door een financiële onderneming verlenen van een opdracht aan een derde tot het ten behoeve van die financiële onderneming verrichten van werkzaamheden:

- a. die deel uitmaken van of voortvloeien uit het uitoefenen van haar bedrijf of het verlenen van financiële diensten; of
- b. die deel uitmaken van de wezenlijke bedrijfsprocessen ter ondersteuning daarvan.

TVM past een ruime uitleg toe van het uitbestedingsbegrip. TVM hanteert de interpretatie dat zodra de aan een derde – welke ook een TVM groepsmaatschappij kan zijn – overgelaten werkzaamheid een onderdeel betreft van een verzekeringsproces of een daaraan ondersteunend proces, die uitbesteding wordt aangemerkt als een uitbesteding in de zin van de Wft.

Uit het Besluit prudentiële regels Wft volgt dat taken en werkzaamheden van personen die het dagelijks beleid bepalen, daaronder mede verstaan het vaststellen van het beleid en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid, niet mogen worden uitbesteed.

Het Beleidsplan Uitbesteding volgt de Solvency II-richtlijn. De uitbesteding dient zodanig te zijn dat de toezichthouder de door de wetgever toegekende bevoegdheden kan uitoefenen. Voor het uitbesteden van kritieke en belangrijke operationele functies of activiteiten gelden bijzondere voorwaarden.

Het Beleidsplan Uitbesteding voorziet erin dat voorgenomen uitbesteding van kritieke of belangrijke functies of werkzaamheden aan de toezichthouder worden gemeld alsmede latere wezenlijke ontwikkelingen met betrekking tot deze functies of werkzaamheden.

De Raad van Bestuur bespreekt een voornemen om kritieke of belangrijke functies of werkzaamheden uit te besteden met de Raad van Commissarissen en betreft hierin de afdeling Compliance. Besluitvorming over een uitbesteding vindt plaats op basis van aansluiting op het risicoprofiel van TVM.

TVM herkent drie categorieën van diensten:

1. geen uitbesteding in de zin van de Wft/Solvency II;
2. wel uitbesteding, maar geen kritische of belangrijke functie of activiteit (gewone processen);
3. wel uitbesteding en wel een kritische of belangrijke functie of activiteit.

TVM beschouwt in elk geval de volgende activiteiten als kritieke of belangrijke functies of werkzaamheden:

- IT-activiteiten die de kernprocessen ondersteunen (incl. dataopslag door Cloud providers);
- beheer kernapplicaties IT;
- acceptatie van verzekeringen (acceptatieproces);
- afwikkeling van claims (schadebehandeling);
- de samenwerking met gevolmachtigde agenten;
- productontwikkeling en prijsstelling van verzekeringsproducten;
- structurele ondersteuning op gebied van compliance, internal audit, accounting risicomangement of actuariaat;
- het ORSA-proces;
- vermogensbeheer.

Bij Cloud services is in de optiek van TVM sprake van uitbesteding als:

- het een IT applicatie betreft die ondersteunend aan het kernproces van TVM; en
- de opslag van software, documenten, gegevens en/of applicaties plaatsvindt op servers buiten de TVM-organisatie, waarbij het niet exact vast te stellen is op welke server/servers de data zich bevindt.

Het Beleidsplan Uitbesteding stelt eisen aan de uitbestedingsovereenkomst. Per vorm van uitbesteding worden specifieke eisen gesteld. Een overzicht van alle uitbestedingen wordt bijgehouden in een centraal uitbestedingsregister. Hierin worden alle uitbestedingsrelaties die TVM aangaat verwerkt. Het register vermeld of in de optiek van TVM sprake is van een kritieke of belangrijke functie of werkzaamheid.

Monitoring vindt jaarlijks plaats op basis van het in het beleid Uitbestedingen beschreven Monitorings- en Evaluatieplan. De resultaten van de monitoringsrondes en van de jaarlijkse evaluatie worden gerapporteerd aan de Raad van Bestuur.

B.8 Overige informatie

Er is geen overige informatie over het bestuursstelsel dat nader toegelicht dient te worden.

C. Risicoprofiel

In dit hoofdstuk wordt het risicoprofiel van TVM toegelicht. Allereerst worden de uitkomsten van de SCR per 31-12-2017 en de mutatie ten opzichte van 31-12-2016 weergegeven (in duizenden euro's). Vervolgens wordt per SCR-risico het risicoprofiel beschreven inclusief de mutatie van het betreffende risico. Daarnaast wordt het risicoprofiel met betrekking tot liquiditeit beschreven.

	2017	2016
Marktrisico	40.614	53.012
Tegenpartij(krediet)risico	8.681	8.625
Verzekeringstechnisch risico Zorg	7.817	7.506
Verzekeringstechnisch risico Schade	126.045	119.088
BSCR (voor diversificatie)	183.157	188.231
BSCR (gediversificeerd)	147.295	147.534
Operationeel risico	7.826	7.422
	155.121	154.956
Dempend effect belastingen	-37.285	-38.739
SCR	117.836	116.217

Mutatie SCR

De SCR is per 31-12-2017 uitgekomen op € 117,8 mln. De solvabiliteitsratio is uitgekomen op 185%. De verhouding tussen marktrisico's en niet-marktrisico's is significant gewijzigd ten opzichte van 31-12-2016. Het marktrisico is met € 12,4 mln. afgenomen, terwijl de overige risico's zijn toegenomen met € 7,7 mln. voor diversificatie. Dit laatste wordt met name veroorzaakt doordat het premie- en reserverisico zijn toegenomen als gevolg van portefeuillegroei. Per saldo is de Basic SCR na diversificatie vrijwel ongewijzigd met een lichte daling van € 147,5 mln. naar € 147,3 mln. Door het lagere eigen vermogen per 31-12-2017 ten opzichte van 31-12-2016, is per saldo het solvabiliteitskapitaalsbeslag als percentage van het eigen vermogen 6 procentpunt gedaald, van 191% naar 185%.

Maatregelen voor beoordelen SCR-risico's

Elk kwartaal wordt de SCR berekend op basis van het standaardmodel. De mutaties ten opzichte van de vorige bepaling worden in beeld gebracht. TVM heeft maatregelen getroffen voor het beoordelen van de SCR-risico's. Binnen het riskmanagement systeem is de Risk Management functie hiermee belast. Monitoring van de risico's vindt plaats door middel van het Risk Dashboard en bespreking daarvan met de Risk Committee en de Risk Sub Committees, Raad van Bestuur en Audit- en Risicocommissie. Per kwartaal wordt door Enterprise Risk Management een Risk Management rapportage opgeleverd. Hierin is het Risk Dashboard opgenomen met de belangrijkste (key) risico's.

Per risicocategorie (Strategisch, Operationeel en Financieel) zijn subcommittees ingericht met deelname uit eerste, tweede en derde lijn. In de Committees wordt het Risk Dashboard besproken. Voor een nadere toelichting op de committees wordt verwezen naar paragraaf B.3.

C.1 Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico bestaat uit het premie-en reserverisico, het catastroferisico en het onnatuurlijkvervalrisico. Het premie- en reserverisico is gestegen ten opzichte van 31-12-2016 met € 6,8 mln. De belangrijkste oorzaak van deze stijging is de hoger vastgestelde premievolumemaat en reservevolumemaat. Beide zijn toegenomen ten opzichte van 31-12-2016 door de doorgemaakte groei van de verzekeringenportefeuille. Met betrekking tot de premievolumemaat geldt ook dat de begrote premiegroei in 2018 tot een hogere SCR heeft geleid per 31-12-2017.

Het catastroferisico van TVM voor schadeverzekeringen is vrijwel ongewijzigd ten opzichte van de uitkomst per 31-12-2016.

TVM heeft per 31-12-2016 het onnatuurlijk vervalrisico toegevoegd. Het vervalrisico is gestegen met € 1,3 mln. De stijging past bij het beeld van tegenomen (begrote) premiecijfers en begrote strategische keuzes met een positieve weerslag op het verzekeringstechnische rendement. Voorname voorbeelden hiervan zijn het afscheid van Automotive en de sterke begrote groei van TVM België in 2018.

C.2 Marktrisico

Prudent person beginsel beleggingen

TVM heeft een beleggingsbeleid waarin de strategische uitgangspunten zijn verwoord alsmede de organisatiestructuur om te waarborgen dat het beleid adequaat is ingebed in de organisatie. Daarin is vastgelegd dat TVM een defensieve beleggingsstrategie aanhoudt. De beleggingsportefeuille dient grotendeels uit vastrentende waarden te bestaan. Hieronder worden de verschillende punten besproken welke in het kader van het prudent person beginsel zijn opgenomen in het beleggingsbeleid. TVM maakt zeer beperkt gebruik van de kredietbeoordelingen van externe kredietbeoordelingsinstellingen. Voor de selectie van financiële waarden voor beleggingen maakt TVM gebruik van de diensten van NN Investment Partners B.V. (NNIP). De kennis en ervaring van deze instelling zijn voor TVM voldoende waarborg voor de beoordeling van kredietwaardigheid.

Organisatiestructuur

Jaarlijks worden de strategische uitgangspunten van het beleggingsbeleid vastgesteld in de decembervergadering van de Raad van Commissarissen. Deze strategische uitgangspunten komen in dit hoofdstuk aan de orde. De Afdeling Actuarie (eerste lijn) stelt in nauw overleg met de Actuariële functie (tweede lijn), Financial Risk en de Beleggingscommissie het beleggingsbeleid op. De CFRO is verantwoordelijk voor de uitvoering daarvan. De Raad van Bestuur keurt het beleggingsbeleid goed. De Raad van Commissarissen stelt het beleggingsbeleid vast en toetst het gevoerde beleid. De fiduciair vermogensbeheerder voert op aangeven van de Beleggingscommissie handelingen uit voortvloeiend uit het vastgestelde beleid en legt verantwoording af over de performance. De riskmanagementfunctie van TVM toetst of het beleggingsbeleid, alsmede de uitvoering hiervan, past binnen de risk appetite van TVM en het risicobeleid van TVM in brede zin. Gedurende het jaar vindt de tactische en operationele uitvoering van het beleid plaats onder verantwoordelijkheid van de Beleggingscommissie bestaande uit de CEO (voorzitter), CFRO (secretaris) en een extern deskundige.

In de vermogensbeheerovereenkomst met NNIP is opgenomen wat de doelstellingen zijn, de uitgangspunten van het beheer inclusief de beperkingen daarbij en tevens een hoofdstuk waarin de omgang met belangenconflicten is beschreven. NNIP heeft een belangenconflictbeleid opgesteld en geïmplementeerd. Dit beleid is erop gericht om relevante personen, die betrokken zijn bij verschillende bedrijfsactiviteiten waarbij het risico bestaat op een belangenconflict tussen NNIP en TVM of cliënten van NNIP onderling, hun activiteiten te laten verrichten in een mate van onafhankelijkheid die evenredig is aan de omvang en activiteiten van Beheerder en zijn Groepsmaatschappijen en aan de grootte van het risico dat de belangen van een cliënt worden geschaad. In een aparte bijlage wordt een nadere omschrijving gegeven van de mogelijke belangenconflicten tussen Beheerder en Cliënt en de omgang met koersgevoelige informatie.

Risicobereidheid

TVM heeft in haar kapitaalbeleid de risicobereidheid vastgelegd in een risicobudget per risicobron. Het beschikbare risicobudget voor marktrisico wordt vastgelegd in de overkoepelende risk appetite statement. Het beleggingsbeleid is een beheersmaatregel ter bescherming van het resultaat en het kapitaal tegen marktrisico.

Het marktrisicobudget wordt gedefinieerd als dat deel van het kapitaal dat beschikbaar wordt gesteld aan het markt- en tegenpartijkredietrisico om verliezen in negatieve scenario's te kunnen opvangen op een éénjaars horizon. De verliezen in deze scenario's worden berekend met het Solvency II standaardmodel van EIOPA.

In het kapitaalbeleid is vastgelegd welke mogelijkheden er zijn om het marktrisico te verminderen indien de solvabiliteitsratio daartoe aanleiding geeft. TVM heeft een aantal grenzen gedefinieerd waarbij bij overschrijding ('trigger event'), acties ingezet worden om de solvabiliteitsratio te herstellen. Daarnaast zijn er gebeurtenissen die weliswaar niet een 'trigger event' zijn zodat een solvabiliteitsgrens wordt overschreden, maar die wel het ORSA-proces in gang zetten (waaronder herbeoordeling strategie en risico's). Voor deze gebeurtenissen heeft TVM het ad-hoc ORSA proces ingericht.

De grenzen (aanwezige solvabiliteit uitgedrukt als percentage van de SCR) die de trigger events definiëren, zijn in een tabel vastgelegd. Deze waarden gelden voor TVM groep waarbij de garantie van de coöperatie met betrekking tot de solvabiliteit van de verzekeraar in ogenschouw wordt genomen.

Voor wat betreft de risicobereidheid voor de vastrentende waarden hanteert TVM een aantal uitgangspunten. TVM belegt in staats- en bedrijfsobligaties met een voorkeur voor een hoge kredietwaardigheid. In het mandaat voor NNIP dienen afspraken te worden gemaakt inzake de spreiding van beleggingen binnen deze categorie. Deze afspraken voorkomen dat er een te groot risico ontstaat naar een enkele debiteur binnen de vastrentende waardenportefeuille. De discretionaire staatsobligatieportefeuille wordt beheerd ten opzichte van een brede Eurozone benchmark, maar is vooral binnen de Eurozone belegd in Oostenrijk, Duitsland, Finland en Nederland en buiten de Eurozone in Australië en Canada. Al deze landen beschikken over minimaal een AA-rating. Binnen deze portefeuille vindt dus spreiding plaats over verschillende landen. Voor de verdeling binnen de discretionaire portefeuille van (staats)obligaties, zijn in het beleggingsbeleid voorwaarden opgenomen voor rating en gewicht. Bij het aankopen van obligatiefondsen wordt gestuurd op een evenwichtige verdeling tussen de diverse geografische gebieden en de diverse sectoren in het geval van bedrijfsobligaties. Daarnaast wordt er een risicorendementsafweging (risico af te meten aan de ratingverdeling in het fonds) gemaakt welke passend is bij het risicoprofiel.

Indien de verwachtingen rondom het rendement op obligaties op middellange termijn minder gunstig zijn, kan TVM ervoor kiezen om te beleggen in termijndeposito's. Deze deposito's worden ondergebracht bij Nederlandse banken die kwalificeren als "systeembank". Van deze banken wordt het risico op insolventie laag ingeschat, aangezien de overheid deze banken zal ondersteunen gezien het nationaal belang. Als systeembank kwalificeren ING Bank, Rabobank en ABN AMRO. Ten aanzien van deposito's accepteert TVM het concentratierisico op Nederlandse systeembanken. Een onderdeel van het marktrisico is het valutarisico. TVM wenst de substantiële valutarisico's af te dekken en doet dit door voor alle onderdelen van de portefeuille deze substantiële valutarisico's 70% percentage met valutaforwards af te dekken.

Verantwoord beleggen

TVM heeft in haar beleggingsbeleid ook haar standpunt verwoord omtrent verantwoord beleggen. Dit gaat over het integreren van de maatschappelijke verantwoordelijkheid in de beleggingsstrategie. Die strategie kan betrekking hebben op aandelen, vastrentende waarden, vastgoed en projecten. TVM maakt onderscheid tussen discretionaire beleggingen en beleggingen in beleggingsfondsen. Voor de eerste variant kan TVM direct invloed uitoefenen op de samenstelling van die portefeuille. Voor de tweede variant kan TVM indirect invloed uitoefenen door op basis van de prospectus vast te stellen in hoeverre een fonds voldoet aan de door TVM gestelde eisen aan duurzaamheid.

Op 1 januari 2012 is de Code Duurzaam Beleggen vanuit het Verbond van Verzekeraars in werking getreden. Hierin is onder andere afgesproken dat de leden van het Verbond, waaronder TVM, de Principles of Responsible Investment (PRI) naleven. Deze PRI zijn net als de Principles of Sustainable Insurance opgesteld in opdracht van het UNEP FI.

Mutatie marktrisico

Het marktrisico is gedaald van € 53 mln. naar € 41 mln., een daling van 23%. Hieronder zijn per deelrisico de materiële mutaties en de oorzaken weergegeven.

Renterisico

De totale toename van vastrentende waarden is groter dan de afname, waardoor het renterisico per saldo is gestegen.

Aandelenrisico

Het aandelenrisico is gedaald door afbouw van de aandelenportefeuille. Omvang aandelenportefeuille is gedaald van € 65 mln. naar € 41 mln.

Spreadrisico

Dit risico kent een daling. De belangrijkste oorzaak is het aanhouden van de call-date voor callable bonds bij het bepalen van de modified duration ten opzichte van de maturity date welke voor de bepaling van 2016 is gehanteerd. Dit heeft tot een lagere modified duration geleid van een aantal beleggingen waardoor het spreadrisico is gedaald.

Valutarisico

Het valutarisico is gedaald door een afname van de exposure van enkele specifieke fondsen. Hierin zitten enkel beleggingen met buitenlandse valuta's waardoor de exposure naar buitenlandse valuta's is afgenomen en daarmee ook het valutarisico is afgenomen.

Concentratierisico

Het concentratierisico is afgenomen door afname van de omvang in staatsobligaties uitgegeven door Canada en Brazilië.

C.3 Kredietrisico

Mutatie SCR tegenpartijkredietrisico

Per saldo is dit risico nagenoeg gelijk gebleven. De SCR voor type 1 is gedaald met € 0,9 mln. terwijl de SCR voor type 2 is gestegen met € 0,9 mln.

De afname voor type 1 wordt grotendeels veroorzaakt door de lagere omvang van de liquide middelen bij banken. De toename voor type 2 wordt veroorzaakt door toename van specifieke belegging en door toename van de vorderingen op verzekeringnemers.

Bij de berekening zijn de risicomitigerende effecten meegenomen. Voor TVM zijn dit het effect van de herverzekeringscontacten op de risicomitigatie van de catastrofe SCR en het mitigerende effect van valutaderivaten op het marktrisico.

Materiële risicoconcentraties

Binnen type 1 vertegenwoordigen de herverzekeraars op het huidige herverzekeringsprogramma en de banken waar meer dan € 5 mln. uitstaat de risicoconcentraties.

Binnen type 2 zijn de exposure aan het hypotheekfonds en de omvang van de vorderingen op verzekeringnemers verantwoordelijk voor de risicoconcentraties.

C.4 Liquiditeitsrisico

Maandelijks wordt een cashmanagementrapportage opgesteld bij TVM, alsmede de liquiditeitsprognose voor de korte en lange termijn. De langetermijnprognose wordt gebruikt als input voor de beleggingsmogelijkheden. Deze kan leiden tot het beleggen van een deel van de vrijgekomen middelen in kortlopende liquide beleggingen om daarmee over voldoende liquiditeiten te beschikken naast de aanwezige liquide middelen zoals spaarrekeningen. Daarnaast hanteert TVM een liquiditeitsbuffer om onverwachte fluctuaties op te vangen. Jaarlijks wordt de omvang van de buffer geëvalueerd. Indien de actuele situatie een tussentijdse aanpassing verlangt, dan wordt dit ter besluitvorming voorgelegd aan de CFRO.

Met behulp van cashmanagement software is de stand van zaken voor alle tegoeden van TVM bij banken tezamen direct inzichtelijk en op basis van deze overzichten kunnen er prognoses gemaakt worden.

C.5 Operationeel risico

De stijging van het operationeel risico wordt volledig verklaard door de stijging van de bruto technische voorzieningen van € 247,4 mln. naar € 260,9 mln., welke grotendeels wordt veroorzaakt door toegenomen voorzieningen voor te betalen schade.

Bij het berekenen van de SCR voor operationeel risico wordt onderscheid gemaakt naar een schadedeel en een premiedeel. Voor het premiedeel is voor TVM alleen verdiende non-life premie van belang.

C.6 Overig materieel risico

TVM verzekeringen N.V. is onderdeel van een gemengde verzekeringsholding met als moedermaatschappij Coöperatie TVM U.A. (jaarverslag 2017 van de groep is beschikbaar op www.tvm.nl). TVM verzekeringen N.V. dient als solo verzekeraar verantwoording af te leggen over significante intragroeptransacties en -posities (IGT). De definitie wat "significant" is, is door DNB vastgesteld. Een IGT is significant indien deze groter is dan 5% van de SCR van de (her)verzekeraar. De kostenverrekening vanuit de Coöperatie TVM U.A. valt boven deze norm van significante intragroeptransactie.

Dienstverbanden met werknemers in Nederland worden gehouden door Coöperatie TVM U.A., de personeelskosten worden samen met kosten voor huisvesting, ICT en overige beheerskosten 'at arms length' doorbelast.

C.7 Overige informatie

TVM heeft stresstests en gevoeligheidsanalyses uitgevoerd met betrekking tot materiële risico's en gebeurtenissen. Hiervan is in de ORSA verslag gedaan en worden in dit rapport de uitkomsten gegeven.

Risicolimiteringstechnieken

TVM heeft voor het limiteren van het verzekeringstechnische risico herverzekeringscontracten afgesloten. Deze worden toegelicht onder het verzekeringstechnische risico. TVM monitort het resultaat op herverzekeren continu. De interne functie Herverzekering is belast met het adviseren over en het monitoren en uitvoeren van het herverzekeringsbeleid.

Voor het limiteren van het valutarisico gaat TVM valuta forwards aan. Deze worden toegelicht onder het marktrisico. De beleggingscommissie monitort en besluit over het valutarisico waarbij het steunt op analyses van de actuariële afdeling van TVM en van de externe vermogensbeheerder.

Gevoeligheden SCR

Voor het bepalen van gevoeligheden is de SCR bepaald met alternatieve input. De risicocategorieën marktrisico en verzekeringstechnisch risico vormen samen met 95% de grootste componenten van de bruto SCR.

Voor TVM vormen het premie- en reserverisico, het catastroferisico en het vervalrisico samen het verzekeringstechnisch risico.

- Het premierisico komt voort uit het risico dat voor de komende periode de ontvangen premies ontoereikend zijn om verwachte schaden te kunnen uitkeren. Bij een toename van de verdiende premie met 10% stijgt de SCR voor verzekeringstechnisch risico met 5%. Dit is bepaald door de SCR te berekenen met een 10% hoger premievolume en gelijkblijvende aannames en overige input.
- Het reserverisico komt voort uit het risico dat de aangehouden reserves ontoereikend zijn bij het afwikkelen van de betreffende schaden. Bij een toename van de technische voorzieningen

met 10% stijgt de SCR voor verzekeringstechnisch risico met 4%. Dit is bepaald door de SCR te berekenen met een 10% hogere technische voorzieningen en gelijkblijvende aannames en overige input.

- Het catastroferisico komt voort uit het risico dat zich zeer grote schaden kunnen voordoen. Door herverzekering brengt TVM het verzekeringstechnisch risico terug met 7%. Dit is bepaald door de SCR te berekenen onder de veronderstelling dat er geen herverzekering van toepassing is.
- Het vervalrisico komt voort uit het risico dat polishouders hun verzekeringscontracten beëindigen voor de vervaldatum. Voor schadeverzekeringen met een combined ratio rond 100% is dit risico beperkt.

Voor TVM vormen het aandelen-, rente, valuta en spreadrisico de belangrijkste componenten van het marktrisico.

- Het aandelenrisico is hiervan met 27% de grootste. Een toename van 10% van de belegde waarde in aandelen doet het marktrisico 3% stijgen. Dit is bepaald door de SCR te berekenen met een 10% hogere belegde waarde in aandelen en gelijkblijvende aannames en overige input.
- Het rente-, valuta- en spreadrisico vormen elk circa 20% van het marktrisico. Deze risico's zijn door beleid goed beheerst en wat resulteert in een lage gevoeligheid van de SCR voor autonome ontwikkelingen.

Het tegenpartijkredietrisico maakt circa 5% uit van de kapitaalseis voor TVM zodat deze relatief ongevoelig is voor mutaties hierin.

Scenario's en Stress tests

TVM heeft scenario's opgesteld. Deze dienen dynamisch te zijn, toekomstgericht en dienen de mogelijkheid van gelijktijdige gebeurtenissen te bevatten. Dit betekent dat de scenario's rekening dienen te houden met onderlinge afhankelijkheid en het gelijktijdig optreden van risico's. Daarnaast dienen zij effect te hebben op specifieke zwakten van TVM. De scenario's worden gezien in relatie tot het beoogde, waarschijnlijke scenario zoals dit is uitgewerkt in de meerjarenbegroting 2018-2020. Uitgewerkte scenario's zijn:

- Een te reactieve houding van TVM
- Uitloop programma TVM Kompas
- Grote brand in hoofdkantoor van TVM
- Cyberrisico en datalek
- Stijgende rente en beleidsonzekerheid
- Schulden crisis
- Terrorisme en klimaat
- Data en regelgeving
- Terugtrekkende of sterk regulerende overheid
- Onverwacht hoge schadelast

In elk van de scenario's neemt de solvabiliteitsratio sterk af voor de TVM groep en voor TVM verzekeringen. Het kapitaalbeleid treedt hiermee in werking in deze scenario's.

Naast deze scenario's heeft TVM reverse stress tests opgesteld. Bij reverse stress testing gaat TVM na, wat er dient te gebeuren om in een scenario van insolventie terecht te komen (eigen vermogen bedraagt minder dan de SCR). De drie resulterende scenario's zijn scenario 1 met een boete voor overtreding, scenario 6 met een terroristische aanslag en scenario 7 met een grote niet-verhaalbare hagelschade.

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

Balans per 31 december 2017

Onderstaand wordt de balans per 31 december 2017 volgens Solvency II waardering afgezet tegen de Statutaire (jaarrekening) waardering. Ter vergelijking is de balans per 31 december 2016 weergegeven.

	Solvency II balans 2017	Statutaire balans 2017	Herrubriceringen 2017	Herwaarderingen 2017	Solvency II balans Annual 2016
Activa					
Beleggingen	489.918	489.883	35	0	495.074
Aandelen	0	321.278	-321.278	0	0
Obligaties	158.479	158.479	0	0	168.244
Beleggingsfondsen	321.278	0	321.278	0	311.658
Derivaten	124	124	0	0	129
Deposito's met uitzondering van kasequivalenten	10.037	10.002	35	0	15.043
Verhaalbare herverzekeringsbedragen	14.046	19.617	0	-5.571	13.684
Schade- en ziektekosten vergelijkbaar met schade	14.046	19.617	0	-5.571	13.684
Leven- en ziektekosten vergelijkbaar met leven	0	0	0	0	0
Verzekeringvorderingen en vorderingen op tussenpersonen	24.783	36.047	0	-11.263	21.322
Vorderingen op herverzekeraars	212	212	0	0	2.206
Vorderingen (handel, geen verzekering)	3.584	3.584	0	0	497
Kasmiddelen en kasequivalenten	9.047	9.047	0	0	10.350
Alle overige, niet elders getoonde, activa	2.660	2.695	-35	0	2.178
Totale activa	544.249	561.083	0	-16.834	545.311
Passiva					
Technische voorzieningen - schade	273.542	384.399	0	-110.856	263.302
Best estimate	250.630				239.098
Risicomarge	22.913				24.204
Technische voorzieningen - ziektekosten vergelijkbaar met schade	11.292	8.473	0	2.819	9.859
Best estimate	10.237				8.287
Risicomarge	1.055				1.573
Technische voorzieningen - ziektekosten vergelijkbaar met leven	0	0	0	0	0
Best estimate	0				0
Risicomarge	0				0
Voorwaardelijke verplichtingen	701	0	0	701	1.085
Andere dan technische voorzieningen	0	0	0	0	50
Uitgestelde belastingverplichtingen	22.626	0	0	22.626	23.077
Derivaten	442	442	0	0	613
Verzekeringsschulden en schulden aan tussenpersonen	3.442	3.442	0	0	1.906
Schulden (handel, geen verzekering)	10.197	10.197	0	0	17.735
Alle overige, niet elders getoonde, passiva	4.359	4.359	0	0	5.806
Totale verplichtingen	326.600	411.311	0	-84.711	323.433
Overschot van activa boven verplichtingen	217.649	149.772	0	67.877	221.878
Totaal verplichtingen inclusief overschot	544.249	561.083	0	-16.834	545.311

D.1 Activa

Algemeen

Onderstaand wordt voor iedere materiële categorie activa de grondslagen van de waardering voor solvabiliteitsdoeleinden beschreven alsmede vermelding van de waarde en de reden van eventuele afwijking ten opzichte van de jaarrekening.

Beleggingen

Waardering geschiedt tegen de reële waarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum, of - bij ontbreken daarvan - tegen geschatte opbrengstwaarde. De in het verslagjaar gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten (inclusief resultaten op vreemde valuta) zijn in de resultatenrekening verwerkt. Deze waardering is gelijk aan de waardering in de jaarrekening. Verschillen bestaan derhalve alleen uit herrubriceringen en deze worden onderstaand toegelicht.

Aandelen

Per balansdatum zijn er uitsluitend beursgenoteerde aandelen in portefeuille. De waarde in de Solvency II rapportage is nihil terwijl de waardering in de jaarrekening € 321.278 is. Het verschil betreft de herrubricering van aandelen in beleggingsfondsen met een waarde van € 321.278, welke in de Solvency II rapportage als Beleggingsfonds worden geclassificeerd.

Obligaties

De aanwezige obligaties kennen onder Solvency II dezelfde waardering als statutair, zijnde de marktwaarde.

Beleggingsfonds

De waarde onder Solvency II is € 321.278. Zoals vermeld is deze post in de jaarrekening onder Aandelen verantwoord.

Derivaten

De actiefpost Derivaten (€ 124) is niet-materieel.

Deposito's met uitzondering van kasequivalenten

Bij het bepalen van de waarde volgens artikel 75 van het Solvency II framework wordt rekening gehouden met de resterende looptijd en de hoogte van de rentevoet. Per ultimo 2017 leidt dit tot een verschil tussen de Solvency II waardering (€ 10.037) en de statutaire waardering. Lopende rente (€ 35) die in de jaarrekening onder overlopende activa is opgenomen, is in de Solvency II waardering verdisconteerd in het betreffend actief. In de jaarrekening worden de deposito's die zich classificeren als kasequivalent samen met de andere deposito's en bedrijfspaarrekeningen onder de post "deposito's en bedrijfspaarrekeningen" verantwoord. Er vindt voor Solvency II doeleinden derhalve een herrubricering plaats naar Kasmiddelen en kasequivalenten. Ultimo 2017 is vanuit dat oogpunt geen reden tot herrubricering.

Verhaalbare herverzekeringsbedragen

In de jaarrekening worden de verhaalbare herverzekeringsbedragen, in tegenstelling tot Solvency II, aan de passivazijde verantwoord als onderdeel van de technische verzekeringen. Daarnaast wordt in de jaarrekening het totaal over alle branches weergegeven, terwijl onder Solvency II een uitsplitsing wordt gemaakt naar Non-Life en Health.

Het herverzekeringsprogramma van TVM bestaat volledig uit niet-proportionele herverzekering. Daarnaast is de Brandportefeuille (deels) facultatief herverzekerd. Een verkort overzicht van het herverzekeringsprogramma is weergegeven in de bijlage.

De verhaalbare herverzekeringsbedragen zijn als volgt samengesteld:

LOB 04 Motor vehicle liability	€ 17.253
LOB 06 Marine, aviation, transport (MAT)	€ 660
LOB 07 Fire and other property damage	€ 815
LOB 08 Third-party liability	€ 890
Subtotaal	€ 19.618
Af; indexatieclausule	-/- € 2.929
Af; Discontering	-/- € 463
Af; Premie voorziening herverzekeringen	-/- € 2.099
Af; Overig	-/- € 81
Totaal	€ 14.046

Vorderingen

Bij het bepalen van de waarde volgens artikel 75 van het Solvency II framework wordt rekening gehouden met de verwachte looptijd van de vorderingen. Statutair worden de vorderingen bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vervolgwaardering geschiedt tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Verzekeringvorderingen en vorderingen op tussenpersonen en vorderingen op herverzekeraars
Statutair is in de post Vorderingen uit directe verzekeringen op verzekeringsnemers (€ 36.047) een bedrag van € 11.263 als contractueel nog te factureren premie opgenomen. Onder Solvency II waardering wordt deze post niet erkend als vordering en is derhalve niet opgenomen.

Van de Verzekeringsvorderingen en vorderingen op tussenpersonen (€ 24.783) en de Vorderingen op herverzekeraars (€ 212) per ultimo 2017 wordt verwacht dat deze binnen 12 maanden na balansdatum worden afgewikkeld en leidt dit niet tot een verschil tussen de Solvency II waardering en de statutaire waardering.

Vorderingen (handel, geen verzekering)

De vorderingen (€ 3.584) bestaan hoofdzakelijk uit vorderingen inzake VpB (€ 2.467). Voor zover er sprake is van significante vorderingen op groepsmaatschappijen (volgens het Normenkader intragroepsovereenkomsten en -posities van verzekeraars) worden deze separaat toegelicht.

De door DNB afgegeven normen zijn:

- significante posten \geq 5% van de SCR
- zeer significantie posten \geq 10% van de SCR

Ultimo 2017 is geen sprake van (zeer) significante posten.

Kasmiddelen en kasequivalenten

De kasmiddelen (€ 9.047) bestaan hoofdzakelijk uit direct opneembare banktegoeden. Een eventueel verschil met de statutaire waardering betreft de lopende rente (ultimo 2017 € 0). De kasequivalenten bestaan uit deposito's en bedrijfsspaarrekeningen die te allen tijde voor het verrichten van betalingen kunnen worden ingezet of zonder enige significante beperking of boete in chartaal geld of girale deposito's kunnen worden omgezet. In de jaarrekening zijn de deposito's en bedrijfsspaarrekeningen zoals eerder genoemd ondergebracht onder de post "Deposito's en bedrijfsspaarrekening".

Alle overige, niet elders getoonde activa

De post Alle overige, niet elders getoonde, activa (€ 2.660), bestaat uit kortstondige overlopende activa zoals vooruitbetaalde administratiekostenvergoedingen (€ 2.117) en enkele materiële vaste activa (€ 501) waarvan de afschrijvingstermijn van 3 tot 5 jaar leidt tot een waardering welke in het licht van de omvang van de post geen materiële afwijking van een relevante marktwaarde kent. Ten opzichte van de jaarrekening heeft een herrubricering plaatsgevonden van de lopende rente op deposito's, kasmiddelen en kasequivalenten.

D.2 Technische voorzieningen

Claims provisions – Jaarrekening

In het reserveringsbeleid van de TVM groep is onderscheid te maken naar de volgende categorieën:

1. Letselschade;
2. Materieel schade;
3. Verzuimschade;
4. Rechtsbijstandschade;
5. Overige schadevoorzieningen;
6. Kostenvoorzieningen;

De technische voorziening schaden wordt gevormd voor de op balansdatum nog niet afgewikkelde schadegevallen uit het boekjaar en voorgaande jaren. De voorziening heeft een overwegend langlopend karakter. De vaststelling hiervan geschiedt (met uitzondering van ziekteverzuimdossiers) voor ieder schadegeval afzonderlijk, waarbij rekening wordt gehouden met interne en externe schadebehandelingskosten, nog niet gemelde schadegevallen, met mogelijke ontvangsten uit hoofde van regres en met het aandeel van herverzekeraars in schadegevallen. Vaststelling van de technische voorziening schaden op het gebied van ziekteverzuimproducten geschiedt op basis van ervaringscijfers en huidige schadeontwikkelingen, waarbij eveneens rekening wordt gehouden met nog niet gemelde schaden.

In het reserveringsbeleid van TVM wordt onderscheid gemaakt naar letselschade, materiële schade, verzuimschade, rechtsbijstandschade, overige schadevoorzieningen en kostenvoorzieningen om te komen tot de juiste reserveringen. Aangezien TVM voornamelijk actief is op het gebied van

motorrijtuigenverzekeringen bestaan de schaden voornamelijk uit materiële schade en letselschade. Het proces voor beide soorten kent de stappen van een eerste reserve (zogenaamde prikreserve) gebaseerd op historie, aanpassingen door de schadebehandelaar op basis van de informatie die binnenkomt en uiteindelijke definitieve aflegging van het dossier. De materiële schaden zijn over het algemeen kortlopend. Letselschaden zijn sterk afhankelijk van het soort letsel meestal langdurig en kennen gemiddeld een grotere schadelast.

Claims provisions – Solvency II

De waardering van de technische voorzieningen voor solvabiliteitsdoeleinden wordt gebaseerd op de best estimate schattingen. Deze uitkomsten worden verdisconteerd met de risicovrije EIOPA rentecurve per 31-12-2017 voor de Euro zonder volatiliteitsaanpassing of overgangsmaatregelen. Bij de bepaling van de onverdisconteerde best estimate schadevoorzieningen maakt TVM onderscheid naar de voorziening voor te betalen schade en naar de schadebehandelingskostenvoorziening.

Voor de voorzieningen voor te betalen schade maakt TVM gebruik van schadedriehoeken. Met de schadedriehoeken wordt middels de Chainladder methode (op basis van de paid en incurred driehoeken) een ultimate schadelast berekend. Hiermee wordt per projectiejaar en per homogene risicogroep de verwachte cashflow bepaald.

Verloop technische voorzieningen

	2017		2016	
	Premie	Schade	Premie	Schade
Stand 1 januari	27.917	335.097	27.690	335.299
Onttrekking/toevoeging	-1.492	11.667	227	1.338
Mutatie voor lopende risico's	2.550	-	-	-
Mutatie aandeel herverzekeraars	-	-2.484	-	-1.540
Stand 31 december	<u>28.975</u>	<u>344.280</u>	<u>27.917</u>	<u>335.097</u>

Bij de vaststelling van de onverdisconteerde best estimate voorzieningen per homogene risicogroep brengt TVM de kwaliteit van de schattingen in kaart door enerzijds de statistische kansverdeling van de voorziening op te stellen en anderzijds het modelresultaat te evalueren. Onder het modelresultaat verstaat TVM de mutatie in de schatting van schadelast voor elk schadejaar doordat er een nieuw jaar aan informatie beschikbaar is gekomen.

De totale (onverdisconteerde) best estimate waarde van de schadebehandelingskosten voorziening wordt gelijk verondersteld aan de voorziening voor schadebehandelingskosten zoals die in de jaarrekening is opgenomen. Vervolgens wordt het cashflowprofiel bepaald aan de hand van het uitlooppatroon van de te betalen schades en wordt de marktwaarde van de voorziening voor schadebehandelingskosten berekend via verdiscontering met de risicovrije EIOPA curve.

Onderstaande tabel toont de (bruto) schadevoorziening per homogene risicogroep op zowel jaarrekeninggrondslagen als Solvency II-grondslagen:

Bruto schadevoorzieningen per LoB		
LOB	Jaarrekening	Solvency II
Income protection	8.470	8.662
Motor vehicle liability	286.075	208.397
Motor, other classes	15.531	7.875
Marine, aviation, transport (MAT)	32.141	19.849
Fire and other property damage	60	58
Third-party liability	8.809	8.767
Legal expenses	6.383	6.408
Miscellaneous financial loss	2.833	2.716
	360.302	262.732

Premium reserves - jaarrekening

De voorziening voor onverdiende premies is berekend naar evenredigheid van de ultimo boekjaar nog niet verstreken risicotermijnen. De technische voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's heeft een overwegend kortlopend karakter. Niet-verdiende premies worden bepaald volgens het systeem van dagelijkse premieberekening. De lopende risico's betreffen lopende verzekeringscontracten indien die naar verwachting in volgende perioden verliezen zullen opleveren. Deze voorziening wordt berekend op basis van schattingen van toekomstige schadelasten, verdiende premies en bedrijfskosten. De voorziening bevat tevens de bedragen, bepaald op basis van ervaringscijfers, die in de vorm van voorwaardelijke premierestituties voortvloeiende uit verzekeringsovereenkomsten aan verzekerden, indien van toepassing, gecrediteerd dienen te worden. TVM houdt geen premietekortvoorziening aan. Hiertoe bestaat geen noodzaak gezien de verwachte rendementen op contractsniveau.

De voorziening voor lopende risico's betreft het negatieve verschil tussen de verwachte voordelen uit de door de onderneming na de balansdatum te ontvangen prestaties en de onvermijdbare kosten om aan de verplichtingen uit een afgezonderd deel van de contracten te voldoen. De onvermijdbare kosten zijn de laagste van enerzijds de kosten bij het voldoen aan de verplichtingen en anderzijds de vergoedingen of boetes bij het niet voldoen aan de verplichtingen.

Premium reserves – Solvency II

Bij de berekening van de premievoorziening wordt onderscheid gemaakt naar de bruto premievoorziening en de premievoorziening ten behoeve van herverzekering. Bij de berekening is aangenomen dat toekomstige herverzekering niet afwijkt van de huidige zodat het aandeel van herverzekeraars in de schadelast ongewijzigd blijft.

Verder wordt voor de premievolumes een aanname gedaan met betrekking tot de contractgrenzen. TVM biedt contracten aan met verschillende looptijden. Dit zijn voor het overgrote deel één- en driejaarscontracten. De contractgrens wordt voor alle contracten op één jaar gesteld.

TVM voorziet geen wijzigingen in beheeractiviteiten die invloed kunnen hebben op de hoogte van de vastgestelde premievoorziening.

Voor de bruto premievoorziening wordt per 31-12-2017 de formule in de Technische Bijlage III toegepast, zoals beschreven in de Level 3 guidelines van EIOPA (Richtsnoer 72, Artikel 1.128b):

De verwerking van kosten in de voorzieningen op jaarrekeninggrondslagen wijkt af van de methodiek onder Solvency II. De verschillen worden in de onderstaande tabel weergegeven.

Voorziening	Jaarrekening	Solvency II
Schade	kosten toegerekend	kosten toegerekend
Niet-verdiende premie	geen kostentoe rekening	kosten toegerekend
Toekomstige premie	niet aanwezig	kosten toegerekend

Onderstaande tabel toont de premievoorziening per homogene risicogroep op zowel jaarrekeninggrondslagen als Solvency II-grondslagen:

Bruto premievoorzieningen per LoB		
LOB	Jaarrekening	Solvency II
Income protection	3	1.575
Motor vehicle liability	14.320	20.188
Motor, other classes	6.198	-18.109
Marine, aviation, transport (MAT)	7.011	-4.295
Fire and other property damage	329	100
Third-party liability	297	-420
Legal expenses	392	-581
Miscellaneous financial loss	425	-323
	28.975	-1.865

Risk margin - jaarrekening

De risicomarge in de technische voorzieningen is impliciet aanwezig. Het totaal aan netto dossiervoorzieningen bedraagt per 31-12-2017 € 373.255. Dit betreft zowel premievoorzieningen als schadevoorzieningen. De voorziening te betalen schade wordt getoetst op toereikendheid aan een niveau van 90% zekerheid. De aanwezige marge boven het best estimate niveau is de impliciete risk margin.

Risk margin - Solvency II

Onder Solvency II dient een Risk Margin aangehouden te worden op basis van de cost of capital methode. Hierbij wordt de present value van de cost of capital in de toekomstige jaren verdisconteerd met de risk free rate zonder volatility adjustment en matching adjustment. De berekening is gebaseerd op het concept van een 'reference undertaking'.

Voor de berekening van de Risk Margin past TVM een simplificatie toe. De uitgangspunten voor de bepaling staan beschreven in de Long Term Guarantee Assessment (LTGA) in paragrafen 5.2 tot en met 5.74. De gehanteerde kaders door TVM zijn conform de Delegated Acts richtlijnen.

Om de Risk Margin te bepalen past TVM simplificatie 1 toe (level 2 of the "hierarchy"). In simplificatie 1 wordt de gehele SCR opgesplitst naar Solvency II lines of business. Deze veronderstelling is nodig omdat de cashflows van de verzekeringscontracten vooralsnog onzeker zijn.

Hierbij veronderstelt TVM dat voor elke Solvency II Line of business de volumes premie en schadevoorziening door de tijd een representatief beeld geven van het uitlopen van de bijbehorende SCR. Hierbij is het Operational Risk eveneens gebaseerd op toekomstige premieramingen.

De totale Risk Margin per 31-12-2017 bedraagt € 24,0 mln., bestaande uit € 22,9 mln. voor Non-Life en € 1,1 mln. voor Zorg als Schade.

Onderstaande tabel toont de Risk Margin per LoB, zoals TVM deze bepaald heeft op Solvency II-grondslagen.

Risk Margin per LoB	
LOB	Risk Margin
Income protection	1.055
Motor vehicle liability	11.073
Motor, other classes	4.404
Marine, aviation, transport (MAT)	3.616
Fire and other property damage	167
Third-party liability	1.063
Legal expenses	441
Miscellaneous financial loss	2.149
	23.968

Mate van onzekerheid in de technische voorzieningen

De actuariële functie van TVM heeft de betrouwbaarheid van de technische voorzieningen beoordeeld in een gevoeligheidsanalyse. Hierbij zijn een bootstrapanalyse uitgevoerd, zijn schattingsresultaten afgezet tegen de realisatie, is een cashflowanalyse gedaan en is een kwalitatieve analyse uitgevoerd.

TVM heeft de kansverdeling opgesteld van de best estimate van de totale (onverdisconteerde) voorziening te betalen schade, voor alle schadejaren, per 31-12-2017.

TVM concludeert dat er statistische onzekerheid rond de schatting van de voorzieningen is. Door het aanhouden van de risk margin is het geheel aan technische voorzieningen echter met een hoge mate van zekerheid toereikend. Niet alleen kwantitatief is er onzekerheid, ook kwalitatief is onzekerheid aanwezig.

De diverse procedures, beheersmaatregelen en controles bieden naar het oordeel van de actuariële functie echter voldoende zekerheid voor het opstellen van de Solvency II balans op basis van de vastgestelde voorzieningen.

D.3 Overige schulden

Algemeen

Onderstaand wordt voor iedere materiële categorie van andere verplichtingen de grondslagen van de waardering voor solvabiliteitsdoeleinden beschreven alsmede vermelding van de waarde en de reden van eventuele afwijking ten opzichte van de jaarrekening.

Voorwaardelijke verplichtingen

De voorwaardelijke verplichtingen (€ 701) bestaat uit het aandeel van TVM verzekeringen N.V. in de terrorismepool / NHT (Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij van Terrorismeschaden N.V.). In de jaarrekening is deze post als Niet in de balans opgenomen verplichting opgenomen.

Uitgestelde belastingverplichtingen

Voor de verschillen tussen Solvency II en fiscale waarderingen van de activa en passiva wordt een voorziening voor latente belastingen gevormd. Deze voorziening wordt berekend met het belastingtarief waartegen waarschijnlijk wordt afgerekend en heeft een overwegend langlopend karakter. Aangezien TVM verzekeringen N.V. in de fiscale eenheid valt, waarvan de

Coöperatie TVM U.A. het hoofd is, zijn de latente belastingverplichtingen statutair reeds verrekend met de Coöperatie TVM U.A.

De positie in de Solvency II balans (€ 22.626) is derhalve volledig toe te schrijven aan de herwaarderingen van balansposten ten opzichte van de statutaire balans, zoals elders al benoemd. Kort samengevat gaat het om de volgende rubrieken:

- Verhaalbare herverzekeringsbedragen
- Technische voorzieningen
- Voorwaardelijke verplichtingen

Derivaten

De passiefpost Derivaten (€ 442) is niet-materieel en wordt statutair ook op marktwaarde gewaardeerd. Als zekerheid voor de tegenpartij zijn per ultimo 2017 voor € 318 aan obligaties aangehouden.

Schulden

Bij het bepalen van de waarde volgens artikel 75 van het Solvency II framework wordt rekening gehouden met de verwachte looptijd van de schulden. Statutair worden de schulden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vervolgwaardering geschiedt tegen geamortiseerde kostprijs.

Verzekeringsschulden en schulden aan tussenpersonen en Schulden op herverzekeraars

Van de Verzekeringsschulden en schulden aan tussenpersonen (€ 3.442) en de Schulden aan herverzekeraars (€ 0) per ultimo 2017 wordt verwacht dat deze binnen 12 maanden na balansdatum worden afgewikkeld en leidt dit niet tot een verschil tussen de Solvency II waardering en de statutaire waardering.

Schulden (handel, geen verzekering)

De schulden (€ 10.197) bestaan grotendeels uit schulden aan groepsmaatschappijen. Voor zover deze significant zijn, volgens het Normenkader intragroepsovereenkomsten en –posities van verzekeraars, worden deze separaat toegelicht. Per ultimo 2017 is de schuld aan de moedermaatschappij Coöperatie TVM U.A. met € 4.112 in tegenstelling tot ultimo 2016 (€ 10.118) niet significant. Deze is in het Risicoprofiel onder C.6 Overige materiële risico's reeds nader toegelicht. Naast schulden aan groepsmaatschappijen bestaat deze post voornamelijk uit te betalen Assurantiebelastingen (€ 3.430). Overige posten zijn niet-materieel.

Alle overige, niet elders getoonde passiva

De post Alle overige, niet elders getoonde, passiva (€ 4.359) bestaat uit kortstondige overlopende passiva zoals vooruit ontvangen premie en eigen behoud (€ 2.686) en overige niet-materiële voorontvangen of overlopende posten zoals: door te betalen regres en schadebetalingen onderweg. Het karakter van de posten leidt onder Solvency II niet tot een andere waardering in vergelijking met de jaarrekening.

Overschot van activa boven verplichtingen

Het overschot van activa boven verplichtingen (€ 217.649) is een onderdeel van het Eigen vermogen. Het Eigen vermogen onder Solvency II kan bestaan uit meer dan deze post zodra er sprake is van Aanvullend vermogen. Bij TVM verzekeringen N.V. is hiervan per 31 december 2017 geen sprake. Het totaal Overschot van activa boven verplichtingen is derhalve gelijk aan het Eigen vermogen onder Solvency II. Het verschil tussen het Eigen vermogen volgens Solvency II en het Eigen vermogen volgens de jaarrekening wordt gevormd door de eerder genoemde herwaarderingen van balansposten ten opzichte van de statutaire balans. De onderverdeling van Eigen vermogen wordt separaat benoemd in E.1 Informatie over het eigen vermogen.

D.4 Alternatieve waarderingsmethoden

De (materiële) posten die zijn opgenomen in de Solvency II waardering zijn getoetst aan de internationale standaarden. Voor zover de opgenomen (materiële) posten niet afwijken van de statutaire jaarrekening, welke is opgesteld op basis van BW2 titel 9, is toegelicht waarom deze onder Solvency II dezelfde waardering kennen.

D.5 Overige informatie

Ontvangen / verstrekte ongelimiteerde garanties

TVM verzekeringen N.V. kent per ultimo 2017 geen verstrekte (ongelimiteerde) garanties. Van haar moedermaatschappij (Coöperatie TVM U.A.) heeft TVM verzekeringen de garantie ontvangen dat deze kapitaal bijstort indien de SCR-ratio onder de 150% komt. Dit is ook opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van TVM.

Intragroepstransacties

TVM verzekeringen N.V. kent in 2017 geen andere intragroepstransacties dan die reeds vermeld staan onder C.6 (kostenverdeling en de r/c positie met de moedermaatschappij). Naast de genoemde toelichting onder C.6 wordt dit tevens toegelicht onder D.1 en D.3.

Er is geen andere materiële informatie met betrekking tot de voor solvabiliteitsdoeleinden gehanteerde waardering van activa en passiva.

E. Kapitaalbeheer

E.1 Eigen vermogen

De intern gestelde eis aan de solvabiliteitsratio is vastgelegd in de risk appetite statement en is tevens input voor het kapitaalbeleid. TVM stuurt het kapitaal op het niveau van de groep onder restrictie van de solvabiliteit voor TVM verzekeringen N.V. De coöperatie garandeert volgens een bestuursbesluit de solvabiliteit van de verzekeringsentiteit middels een bijstortgarantie.

Het actualiseren van het kapitaalbeleid en monitoring van de kapitaals- en voorzieningenvereisten maken onderdeel uit van het ORSA-proces en worden uitgebreid toegelicht in paragraaf B.3 van dit rapport. Om doublures te voorkomen, wordt hier naar verwezen.

Samenstelling en kwaliteit Eigen vermogen

Het Eigen vermogen onder Solvency II valt uiteen in het kernvermogen en aanvullend vermogen. Het kernvermogen van TVM verzekeringen N.V. bestaat uit de volgende posten:

	Solvency II balans 2017	Statutaire balans 2017	Herrubriceringen 2017	Herwaarderingen 2017	Solvency II balans Annual 2016
Eigen vermogen	217.649	149.772		67.877	221.878
Gewoon aandelenkapitaal	300	300			300
Aqio op gewoon aandelenkapitaal	68.143	68.143			68.143
Reconcliatiereserve	149.206	81.329		67.877	153.435
Aanvullend vermogen	0	0			0
Totaal beschikbaar eigen vermogen om te voldoen aan het solvabiliteitskapitaalvereiste	217.649	149.772		67.877	221.878

Het totale Eigen vermogen van TVM verzekeringen N.V. staat permanent ter beschikking voor het dekken van verliezen en kent geen beklemmingen. Er is per 31 december 2017 geen sprake van een latente belasting vordering in de Solvency II balans. Het volledige Eigen vermogen classificeert zich als "unrestricted Tier 1" kapitaal. In het Eigen vermogen van TVM verzekeringen N.V. is geen "aanvullend eigen vermogen" aanwezig. Verder zijn er geen vermogensbestanddelen met een hybride karakter of vermogensbestanddelen welke niet op de lijst staan en/of onder het overgangsrecht vallen.

Verloop van het Eigen vermogen in het verslagjaar

	2017	2016
Eigen vermogen volgens balans	149.772	152.647
Herwaardering van statutair naar Solvency II:		
Technische voorzieningen	91.203	93.393
Voorwaardelijke verplichtingen (N.H.T.)	-701	-1.085
Subtotaal herwaarderingen	90.502	92.308
Uitgestelde belastingverplichtingen over herwaarderingen	-22.625	-23.077
Totaal mutatie door herwaarderingen	67.877	69.231
Own funds onder Solvency II	217.649	221.878

In bovenstaand schema wordt het verloop zowel het verloop van statutair naar Solvency II Eigen vermogen weergegeven. Voor de totstandkoming van het statutair resultaat wordt verwezen naar de jaarrekening 2017 van TVM verzekeringen N.V. Voor toelichting op de herwaarderingen wordt verwezen naar het hoofdstuk "Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden".

Solvabiliteit binnen de groep

TVM verzekeringen N.V. voert binnen de gemengde verzekeringsholding de verzekeringsactiviteiten uit. De aandelen van TVM verzekeringen N.V. zijn voor 100% eigendom van de Coöperatie TVM U.A. De coöperatie garandeert volgens een bestuursbesluit de solvabiliteit van de verzekeringsentiteit op een niveau van ten minste 150% van de Solvency II-kapitaalseis, middels een bijstortgarantie. Daarnaast stelt de coöperatie zich aansprakelijk voor de, uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van de verzekeringsentiteit (de zogenaamde 403-verklaring).

EPIFP – expected profit in future premiums

De EPIFP, ofwel de verwachte winsten inbegrepen in toekomstige premies, is een onderdeel van de Reconciliatiereserve. Per homogene risicogroep is een schatting gemaakt van de toekomstige cash flow per 31-12-2017 naar schade, winst en kosten voor polissen met (onvermijdbare) ingangsdatum in de nabije toekomst. De contante waarde van de cashflow winst of verlies is de EPIFP. Voor de methodiek en parameters wordt verwezen naar de toelichting bij de premium reserve en voor de uitsplitsing naar Line of Business naar het hoofdstuk Liquiditeitsrisico.

De EPIFP is vastgesteld op € 13.065 per 31-12-2017.

Overig – dempend effect belastingen op de SCR

Het dempend effect van belastingen op de SCR bestaat uit drie onderdelen. Naast de uitgestelde belastingen op de Solvency II balans van TVM verzekeringen N.V. zijn ook uitgestelde belastingverplichtingen opgenomen bij het hoofd van de fiscale eenheid, Coöperatie TVM U.A. Ook wordt de achterwaartse verliesverrekening meegenomen in het verliesdempend vermogen van latente belastingen van 2017.

Met de zogenoemde voorwaartse verliesverrekening houdt TVM geen rekening in de SCR-berekeningen.

In het kader van de juridische afdwingbaarheid van fiscale schulden en vorderingen heeft TVM een fiscale eenheidovereenkomst.

De latente belastingpositie op de Solvency II balans is volledig toe te schrijven aan de herwaarderingen van balansposten ten opzichte van de statutaire balans. Kort samengevat gaat het om de volgende rubrieken en bedragen:

- Verhaalbare herverzekeringsbedragen
- Technische voorzieningen
- Voorwaardelijke verplichtingen

De hiermee samenhangende passieve latente belastingpositie is € 22.626 (2016: € 23.077).

De latente belastingpositie bij Coöperatie TVM U.A. toe te rekenen aan TVM verzekeringen N.V. is gevormd als gevolg van de verschillen in fiscale en commerciële waardering van de effecten en door de fiscaal gevormde egaliseringsreserve verzekeraars. De hiermee samenhangende passieve latente belastingpositie is € 14.586 (2016: € 17.230).

In 2017 wordt rekening gehouden met de achterwaartse verliesverrekening van het boekjaar 2017 (€ 73).

	2017	2016
BSCR	147.295	147.534
Operationeel risk	7.826	7.422
	155.121	154.956
Verliesdempend vermogen latente belastingen	-37.285	-38.739
SCR	117.836	116.217
Latente belastingpositie voor schok (passief)*	37.212	40.307
Latente belastingpositie na schok (passief resp. actief)*	0	1.568

*Betreft de totale latente belastingpositie inclusief de aan TVM verzekeringen N.V. toe te rekenen latente belastingen bij Coöperatie U.A.

E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste en minimumkapitaalvereiste

De SCR voor TVM verzekeringen N.V. bedraagt € 117.836 per 31-12-2017. Deze is per risicomodule toegelicht in hoofdstuk C voorzien van een verklaring van de mutatie over boekjaar 2017.

De MCR bedraagt per 31-12-2017 € 47.769 en per 31-12-2016 € 43.018. TVM berekent de MCR met de voorgeschreven specificatie gebruikmakend van de volgende input:

Input MCR	31-12-2016		31-12-2017	
	Net BE	Net premium (last 12 M)	Net BE	Net premium (last 12 M)
Medical expense insurance and proportional reinsurance	-	-	-	-
Income protection insurance and proportional reinsurance	8.287	12.365	10.237	12.239
Workers' compensation insurance and proportional reinsurance	-	-	-	-
Motor vehicle liability insurance and proportional reinsurance	212.988	97.028	192.950	105.501
Other motor insurance and proportional reinsurance	-	69.489	-	78.914
Marine, aviation and transport insurance and proportional reinsurance	12.338	37.568	12.601	29.712
Fire and other damage to property insurance and proportional reinsurance	473	942	545	1.171
General liability insurance and proportional reinsurance	3.819	3.440	9.082	6.899
Credit and suretyship insurance and proportional reinsurance	-	-	-	-
Legal expenses insurance and proportional reinsurance	-	3.244	5.985	3.685
Assistance and its proportional reinsurance	-	-	-	-
Miscellaneous financial loss insurance and proportional reinsurance	2.231	2.676	22.401	5.157
Non-proportional casualty reinsurance	-	-	-	-
Non-proportional property reinsurance	-	-	-	-
Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	-	-	-	-
Non-proportional health reinsurance	-	-	-	-

De notional SCR is per 31-12-2017 uitgekomen op € 117.836 en bedroeg per 31-12-2016 € 116.217. De berekening van de MCR komt derhalve voor TVM neer op het toepassen van de formule met als input de netto premie en de best estimate technische voorzieningen waarbij de voorgeschreven maximering op 0 is toegepast.

De mutatie in MCR is te verklaren met een licht gewijzigde technische voorziening en premie zoals in de tabel aangegeven.

Vereenvoudigingen

TVM past geen vereenvoudigingen toe binnen het standaardmodel voor het bepalen van de SCR of MCR.

Voor de bruto premievoorziening wordt ter vereenvoudiging de formule in de Technische Bijlage III toegepast, zoals beschreven in de Level 3 guidelines van EIOPA (Richtsnoer 72, Artikel 1.128b). Voor de berekening van de Risk Margin past TVM eveneens een simplificatie toe. De uitgangspunten voor de bepaling staan beschreven in de Long Term Garantie Assessment (LTGA) in paragrafen 5.2 tot en met 5.74. De gehanteerde kaders door TVM zijn conform de Delegated Acts richtlijnen. Beide simplificaties worden in hoofdstuk D2 toegelicht.

E.3 Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste

TVM maakt geen gebruik van deze ondermodule.

E.4 Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model

TVM maakt geen gebruik van een intern model noch van ondernemings specifieke parameters.

E.5 Niet-naleving van het minimumkapitaalvereiste en niet-naleving van het solvabiliteitskapitaalvereiste

TVM heeft gedurende heel 2017 voldaan aan het minimumkapitaalvereiste en het solvabiliteitskapitaalvereiste. De strategie van TVM heeft als uitgangspunt de eigen Risk Appetite waarin het naleven van de minimumkapitaalvereiste en het solvabiliteitskapitaalvereiste is als norm vastgelegd. Als aanvullend uitgangspunt heeft TVM een hogere streefwaarde van de solvabiliteitsratio gekozen. Bij dreigende overschrijding van de streefwaarde treedt het kapitaalbeleid in werking.

In het kapitaalbeleid is vastgelegd welke mogelijkheden er zijn om het marktrisico te verminderen indien de solvabiliteitsratio daartoe aanleiding geeft. TVM heeft een aantal grenzen gedefinieerd waarbij bij overschrijding ('trigger event'), acties ingezet worden om de solvabiliteitsratio te herstellen. Daarnaast zijn er gebeurtenissen die weliswaar niet een 'trigger event' zijn zodat een solvabiliteitsgrens wordt overschreden, maar die wel het ORSA-proces in gang zetten (waaronder herbeoordeling strategie en risico's). Voor deze gebeurtenissen heeft TVM het ad-hoc ORSA proces ingericht. De grenzen (aanwezige solvabiliteit uitgedrukt als percentage van de SCR) die de trigger events definiëren, zijn in een tabel vastgelegd. Deze waarden gelden voor TVM groep, waarbij de garantie van de coöperatie met betrekking tot de solvabiliteit van de verzekeraar in ogenschouw wordt genomen.

Hiermee waarborgt TVM dat aan beide vereisten (SCR, MCR) ook in de toekomst voldaan zal blijven worden.

E.6 Overige informatie

De overige informatie bevat informatie overige materiële activiteiten en / of resultaten, die niet in de eerdere hoofdstukken is opgenomen. Voor het rapportage jaar 2017 is hier niets te melden.

Bijlagen

Bijlage I Aansluiting balans volgens jaarrekening en balans op Solvency II grondslagen

	Jaarrekening	herrubricering naar SII indeling	SII statutair	herrubricering	Herwaardering	SII marktwaarde
ACTIVA						
Beleggingen	489.759	124	489.883	35	0	489.918
Aandelen	321.278		321.278	-321.278		0
Obligaties	158.479		158.479			158.479
Beleggingsfondsen				321.278		321.278
Deposito's bij kredietinstellingen	10.002		10.002	35		10.037
Derivaten		124	124	0		124
Verhaalbare hervorderingsbedragen		19.617	19.617	0	-5.571	14.046
Vorderingen	39.966	-124	39.842	0	-11.263	28.579
Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers	36.047		36.047			24.784
Vorderingen op herverzekeraars	212		212			212
Vorderingen op groepsmaatschappijen	452	-452	0	0	0	0
Overige vorderingen	3.131	-3.131	0	0	0	0
Algeleide financiële instrumenten	124	-124	0	0	0	0
Overige activa	9.548	-501	9.047	0	0	9.047
Materiële vaste activa	501	-501	0	0	0	0
Illiquide middelen	9.047		9.047			9.047
Overlopende activa	2.194	-2.194	0	0	0	0
Lopende rente	35	-35	0	0	0	0
Overige overlopende activa	2.159	-2.159	0	0	0	0
Alle overige, niet elders getoonde, activa	2.695	2.695	2.695	-35	0	2.660
Totaal Activa	541.467	19.617	561.084	0	-16.834	544.250
PASSIVA						
Technische voorzieningen	373.255	19.617	392.872	0	-108.037	284.835
Voor niet verdiende premies en lopende risico's (bruto)	28.975		28.975			
Voor niet verdiende premies en lopende risico's (herverzekeringsteel)	0		0			
Voor te betalen schaden (bruto)	363.897		363.897			
Voor te betalen schaden (herverzekeringsteel)	-19.617	19.617	0	0	0	0
Voorzieningen	0	0	0	0	0	0
Voorwaardelijke verplichtingen					701	701
Uitgestelde belastingverplichtingen					22.626	22.626
Schulden	14.081	0	14.081	0	0	14.081
Schulden uit directe verzekeringen	3.564	-122	3.442			3.442
Overige schulden	10.075	122	10.197			10.197
Algeleide financiële instrumenten	442		442			442
Overlopende passiva	4.359	-4.359	0	0	0	0
Alle overige, niet elders getoonde, passiva	0	4.359	4.359	0	0	4.359
Totaal verplichtingen	391.695	19.617	411.312	0	-84.710	326.602
Eigen vermogen	149.772	0	149.772	0	67.876	217.648
Totaal Passiva	541.467	19.617	561.084	0	-16.834	544.250